

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petiț primă-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Agricultura în Danemarca.

I.

Anul acesta a apărut o cărticică, în care dl I. Moțoiu, Ardelean de vișă, dar trăind în Dobrogea, face o descriere a felului, cum își lucrează țărani din Danemarca moșioarele lor și cum au întemeiat ei tot felul de tovărășii agricole, cu ajutorul cărora au ajuns, ca chiar și Germanii să zică, că agricultura daneză e cea dintâiu din lume și Germania trebuie să se ia după ea.

Foaia Poporului — martore sunt paginile ei — a făcut și până acuma tot ce i-a fost cu putință, ca să lumineze pe agricultorii noștri și cu privire la cultura pământului și creșterea vitelor, și cu privire la însemnătatea cea mare a băncilor populare și a tovărășiilor agricole. N'am lipsit să aducem ca pildă pe țărani din România, cari au strâns din munca lor proprie — ei sunt mai năcăjiți ca noi! — sute de milioane în băncile lor populare (nu pe acțiuni!). Tot frații țărani de dincolo au întemeiat tovărășii (ei le zic obștii), cari au cumpărat până acum moșii boierești și de-ale statului în valoare de milioane. N'avem decât să privim la concetățenii noștri sași, cari cu ajutorul băncilor populare și al tovărășiilor agricole, dar ajutați și de rânduiala lor bună, de ascultarea de sfaturile cărturarilor lor, sunt în fruntea tuturor popoarelor dela noi, nu numai cu privire la școale, dar și în ce privește creșterea vitelor.

La noi nu s'a făcut până acuma nici a suta parte din ceea ce trebuie să se facă într'ale agriculturii și creșterii vitelor, dacă nu vrem să rămânem tot mai mult îndărăptul străinilor. Cetitorii noștri știu, că pe alocurea au ajuns să se vândă jugărul de pământ cu mii de coroane. Toți ne-am crucit, când am auzit așa ceva, ba mulți vor fi gândit, că celce a dat astfel de sume uriașe pentru un petec de pământ, nu va scoate din el nici jumătate din cheltuielile, ce le are cu lucrarea lui. Așa-i și nu-i așa! Dacă se va lucra pământul tot după rânduiala bătrânească, dacă se vor prinde produsele agricole și altele ieșite din munca țaranului, tot numai atunci, când omul e strâns de năcazuri, sau când le va vinde la Jidani, pentruca aceștia să tragă folosul cel mare, fără a fi muncit ceva, — de bună seamă, că celce are pământ plătit scump, va păgubi. Dacă însă va îngrășă pământul la timp potrivit și cu gunoiu potrivit după plantele sămănate în el, dacă va ști să crească vite mai multe și mai frumoase după aceeaș întindere de moșie, dacă iarna încă va lucra ceva, ca să-i aducă un câștig, dacă va încunjură crăjma și timpul îl va

întrebuința cetind gazete și cărți bune, bunăstarea lui se va ridica și el va putea să dea fără teamă de pagubă mii de coroane pentru un jugăr.

Iată pentruce dăm în cele următoare câteva amănunte din aceea ce ne povestește dl Moțoiu despre țaranul din Danemarca.

Danemarca e o țărișoară la partea de meazănoapte a Germaniei. Partea cea mai mare a ei e o peninsulă încunjurată de trei părți de mare, iar partea mai mică e compusă din mai multe izule mai mari și mai mici. Capitala Copenhaga (Copenhaga) e pe o izulă. Intreaga populațiune a Danemarcei nu e nici de trei milioane, așa dară sunt cu mult mai puțini decât suntem noi Români în Transilvania și Ungaria.

Până pe la anul 1872 Danezii erau un popor de țărani mai mult săraci, mulți beutori de rachiu, neascultători de ceice le voiau binele. Vitele lor erau ticăloase, așa că cei mai aproape de malul mării se ocupau mai mult cu pescuitul. Dar a urmat trezirea. Oameni cu dragoste față de popor s'au pus pe muncă, țărani au început să asculte sfaturile lor și astăzi țărani danezi au ajuns să exporteze vite, carne de porc, unt, ouă, lână, piei neargășite și alte produse ale muncii lor agricole în valoare de șase sute milioane de coroane!

Și să nu credeți, că pământul din Danemarca e gras! Partea cea mai mare e lutos, pe alocurea plin cu petri. O altă parte a pământului e nisipoasă. Aceasta însă n'a spăriat pe harnicul țaran danez, căci ani de-arândul a cărat pe locurile lutoase pământ nisipos și pe cele nisipoase pământ lutos. Apoi le-au amestecat bine, le-au dat gunoiul trebuincios și astfel au făcut din ele locuri, pe cari nu le schimbă cu cele mai grase de pe la noi. De aceea proverbul danez cuprinde mult adevăr: „Nu e rău pământul, ci lucrarea lui”.

O pildă ne va arăta, cum își muncește un țaran danez mica lui moșioară.

Un fost soldat, care mai rămăsese și schilav de mâna stângă, și-a cumpărat o moșioară de vre-o cinci jugăre și jumătate. Pământul eră nisipos, plin cu gropi și mai aveă și o mocirlă la mijloc. La început abia producea cât îi trebuia ca să poată ține și o vacă. S'a pus însă pe lucru. Mocirla a prefăcut-o într'un heleșteu (pescărie), gropile le-a astupat, iar preste pământul nisipos a adus alt pământ. Apoi și-a împărțit pământul în cinci table.

În tabla cea dintâiu cultivă a treia parte cu secară și cu napi timpurii, iar celelalte două părți cu ovăs de nutreț pentru hrana vacilor, pe cari le ține vara în grajd. După ce au secerat secara, ară și sămăna conopidă tot pentru nutreț, iar după-

ce au scos napii timpurii, pune napi de toamnă. Pământul din tabla aceasta îl îngrășă bine.

În tabla a doua pune în a treia parte cartofi, iar în celelalte două părți morcovi de nutreț. Pământul se îngrășă.

În tabla a treia sămăna grâu, orz și alte cereale. Pământul îl îngrășă.

Tabla a patra e o livadă măiestrită cu iarbă sămănată, pe care o cosește de două ori pe an.

Tabla a cincia e cultivată cu iarbă pentru doi ani. O îngrășă cu zamă de gunoiu și o cosește de două ori pe ani.

Mai are o mică întindere de pământ cultivată de 11 ani cu lucernă. Se'nțelege, că nu lipsește nici grădina de pomi și o grădiniță de legume. Țaranul acesta ține în fiecare an 4 vaci cu lapte și îngrășe șase porci, pe cari îi dă apoi măcelăriei cooperative (tovărășiei).

Muncind astfel, câștigă pe an preste 1700 de coroane în bani de-ai noștri.

Să nu uităm, că în Danemarca clima e mai aspră ca la noi, căci acolo îngheață une-ori și în Maiu, afară de aceea pământul cere mai mult gunoiu.

Văzând Danezii, că la cereale le fac concurență mare alte țări, s'au apucat mai mult de creșterea vitelor, așa că ceea ce sămăna e numai pentru trebuințele casei și pentru nutrirea vitelor, porcilor, pascilor.

Fiind Danemarca o țară mai mult de țărani, cum e și țara noastră și și România, guvernele s'au îngrijit în mare măsură de luminarea țaranilor tocmai pentruca să poată aceștia înainta. Toate legile sunt făcute astfel, ca să folosească țaranilor (nu ca la noi!), afară de aceea guvernele s'au îngrijit, ca de câteori se fac legi nouă, să fie întrebate mai întâiu reuniunile de agricultură, de cari sunt foarte multe, nu cumva au ceva de observat. Și când aceste reuniuni arată, că în proiectul de lege e ceva rău pentru țărani, guvernul schimbă proiectul.

Tot pentru luminarea țaranilor s'au înființat treizeci de școli de agricultură (noi, mai mulți decât Danezii, n'avem nici una și nu ne trimțtem copiii nici la cele străine!) și șaptesprezece de grădinițe. Afară de acestea sunt 70 de școli populare superioare, unde se învață tot lucruri de folos pentru țărani. În fiecare sat se ține Dumineca conferențe pentru țărani. Țărani au șaptezeci de gazete, în cari se scrie mai ales despre treburi privitoare la agricultură și creșterea vitelor.

Nu e deci mirare, că de patruzeci de ani încoace țaranul danez a ajuns să fie cel mai priceput țaran din Europa întreagă.

În numărul viitor vom scrie ceva despre societățile lor.

DI Dr. Iuliu Maniu și starea politică dela noi. Fostul nostru deputat iubit și de sigur și viitorul, dl Dr. Maniu a avut o convorbire cu un redactor dela gazeta „Budapesti Tagblatt“, foaie jidano-maghiară, dar scrisă în limba germană (ca și „Pester Lloyd“), ca să mintă pe Germani.

În convorbirea aceasta, dl Dr. Maniu a arătat, că ștergerea constituției din Croația și a autonomiei bisericii sârbești au avut drept urmare înverșunarea Slavilor din partea de meazăzi a Ungariei. Votarea legilor cu ajutorul poliției dovedește, că în țara aceasta legile nu mai au nici o valoare. Veșnica amânare a reformei electorale cerute de însuși Impăratul amărește pe toate popoarele din Ungaria. Felul, cum vrea să facă reforma, nu mulțumește de loc partidul naționalităților, căci atât guvernul, cât și opoziția în proiectul ei pun condițiuni, cari împedecă pe mulți Români de-a putea fi alegători.

Popoarele gem sub loviturile, pe cari le dau mereu guvernele, țara lăncezește într'o criză economică, și nimeni nu se gândește la îndreptare, așa că ți se pare că statul gonește în neștire spre prăpastia, unde-l așteaptă peirea.

O adunare românească oprită. Căpeteniile partidului nostru național în frunte cu dl Dr. Mihali convocaseră o adunare poporală la Vașad (comit. Bihorului) pentru a pretinde votul universal, egal și secret și pentru a protesta în contra păgâncii episcopii gr-cat. maghiare. Poporul se adunase în număr foarte mare, fruntașii noștri încă erau acolo, când veni micul bajibuzuc, pretorul din Mihaifalău și oprî adunarea sub cuvânt, că n'are destui jandarmi, ca să susțină ordinea. El credea, adecă se făcea a crede, că Românii noștri sunt sălbaticii lui de pe pustă. Poporul nostru s'a liniștit, față de aceasta obrăznicie a pretorului, numai după ce dl Mihali le-a spus, că va reclama în persoană la ministrul de interne.

Cine e prim-ministrul Lukaci? La o întrunire deputatul maghiar Deji a spus, că Lukaci a furat din visteria statului patru milioane de coroane, pe cari guvernul lui Khuen-Hedervary le-a întrebuințat pen-

tru vestitele alegeri de deputați. Lukaci eră atunci ministru de finanțe. Hoția aceasta nu e lucru mare, pentru că toate guvernele, începând cu al lui Tisza Kalman, marele hingher al naționalităților și tatăl lui Tisza Pista, până la cel din urmă, au furat banii storși din sudoarea noastră pentru că să ne îndobitocească cu școale străine, să ne spargă bisericile și să cumpere sufletele celor ticăloși. (Gazeta Alkotmány mai spune, că Lukaci a silit pe Românii din Bucium să încheie niște contracte, prin cari au ajuns robi în minele de aur ale lui Lukaci. Tot Armeanul acesta maghiarizat a vândut statului niște case, cari nu sunt vrednice o miie de coroane cu 120 de mii!

Episcopia gr. cat. maghiară.

În comunele de pe Murășul-de-sus, Românii gr-cat. amenințați să fie trecuți la o biserică păgână pentru noi, căci e străină de limba și sufletul nostru, au început să treacă în cete mari la biserică gr-or. Faptul acesta i-a îngrozit pe bajbozucii administrativi din părțile acelea. Părintelui protopop Câmpeanu i-au luat congrua, pe țărani noștri vrednici îi amendează cu bani pentru tot felul de vine închipuite, ba îi amenință că le vor lua averile, îi vor aresta și-i vor trimite legați la granița României. *Să nu se teamă bravii noștri Români de amenințările celor fără de lege, căci căpeteniile noastre bisericesti și fruntașii politici nu dorm, ci lucrează.*

Săptămâna trecută a fost un mare congres catolic, în cinstea Sfintei cuminecături, în Viena. Acolo a fost de față și P. Sf. Sa episcopul Dr. Radu dela Oradea. Înainte de deschiderea congresului, *însuși arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului, a mijlocit pe lângă trimisul Papei să primească în audiență pe episcopul nostru, care a și fost primit. Episcopul român a arătat pe larg urmările rele pentru Românii din Ardeal și Ungaria a înființării episcopiei maghiare gr-cat.*

În acelaș timp, nunțul (ministrul) papal din Viena a primit sute de telegrame din comunele românești amenințate să fie incorporate la noua episcopie maghiară,

prin cari Românii protestează cu tărie în contra răpirii credinței lor strămoșești.

După hotărîrea Comitetului nostru național, partidul național va ține și mai departe adunări de protestare împotriva răpirii satelor românești creștine pentru episcopia maghiară.

Așa dară curajul nu trebuie pierdut, că lupta trebuie să fie tot mai îndârjită, căci la urmă tot noi trebuie să biruim.

Din Bucovina.

Pornirea spre emigrare a cuprins de mai mulți ani și pe frații noștri țărani din Bucovina. Și ei au emigrat cu miile, dar nu așa de mulți în Statele-Unite ale Americii-de-Nord, ci mai vârtos la Canada, o țară uriașe stăpânită de Englezi și așezată dela Statele-Unite spre meazănoapte. Aici Bucovinenii au întemeiat chiar și sate.

Urmarea acestor emigrări, pe lângă slăbirea nației noastre prin scăderea numărului Românilor, mai e și lipsa de brațe de muncă. Pe când guvernele nemeșesti dela noi și-au zis „plece cât de mulți Valahi“, dar să plece cu vapoarele dela Fiume ale societății Cunard, care dă din venitul ei și nemeșilor, dar mai ales Jidanilor dela noi destul, guvernul din Viena a trimis în Bucovina pe baronul Rochitanschi, care să cerceteze cauzele emigrării țărănilor. Trimisul guvernului vienez a cercetat toate ținuturile și a constatat, că pricina emigrării e pe deoparte îndemnul agenților de emigrare, cari făgăduesc țăranilor râuri de aur, de vor emigra la America, pentru că apoi agenții să încasseze bani dela societățile de vapoare, — pe de altă parte însă sărăcia țăranilor, cari în mijlocul bogățiilor țării au ajuns la șapă de lemn.

Leacul cel mai bun va fi împroprietărirea țăranilor pe moșiile cele mari ale fondului religionar, pe cari se resfață toate gunoaiele venetice, pe când adevărații lor proprietari, Românii urmași ai vitejilor lui Stefan-cel-Mare sunt storși de Jidani și strămtorați de aricii ruteni, veniți și ei rupți și flămânzi în Bucovina românească.

Mișcarea Românilor, cari și-au pierdut limba întrebuințând pe cea scârboasă rutenă și vreau acum cu toată puterea să

Gu paloșul. 37

Dovezi vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

Frumoase erau cuvintele cărților și a dascălilor din Roma, totuși, nu au fost în stare să-mi curme nedumerirea. Atâția ani petrecuți în căutarea adevărului au întărit numai în mine credința ce o căpătasesm dela început, că Biserica creștină ruptă în două, se ceartă asupra unor cuvinte seci, asupra unor lucruri de care Christos nu o vorbit nici odată. Și în această vreme, ea lăsa cu totul în părăsire nemuritoarele lui povești, de un înțeles atât de ușor. Am ajuns, chiar, la urmă să fiu incredințat că tălmăcirea dată de către Catolici acelor cuvinte ale părinților Bisericii, din care isvorise cearta, este mai încurcată și mai grea de înțeles pentru mintea omenească decât

acea dată de Biserica Răsăritului. Râvna de a pătrunde adevărul, care trăise în mine până atunci, începî să slăbească căci pierdusem orice nădejde să pot odată pătrunde până la acel adevăr. Dar setea de a învăța crescî; numai ea se îndreptă pe alt drum.

Dela sosirea mea în Roma rămăsesem uimit de rămășițele uriașelor clădiri ale Romanilor, ele făcuse o puternică întipărire asupra inimii și a minții mele. Le cercetam neconținut; rămăneam ceasuri întregi privindu-le pironit în fața lor de o putere ce nu mi-o puteam tălmăci.

Părăsind cu încetul cărțile bisericesti și cuvântările din amvon, am început să răsfoiesc izvoadele vechilor scriitori latini, a căror limbă o știam bine. Am început să cetesc isprăvile aceluia popor urieș, pornit dintr'o așezare de bejănari (fugari), care întemeind întâiu un oraș și-a croit pe urmă un petec de țară apoi, cu încetul, a supus Italia întreagă și în cursul vremurilor, o cucerit lumea toată făcând-o să trăiască fericită și infloritoare

sub legile lui. În curând mi-am dat seamă, că pârghiile cu ajutorul cărora Romanii izbutise să ajungă, dela așa micime la atâta mărime, fusese iubirea și mândria nemărginită de neam, supunerea oarbă la lege și jertfirea fără preget a fiecăruia pentru binele obștii.

Și nu mă puteam împedecă să fac o asemănare între împărăția vechei Rome și puterea Romei papistașe de astăzi. Roma veche domnise asupra lumii prin puterea armelor, pusese sub jug mai toate popoarele, iar Craii aceora care nu fusese de tot supuse se închinau la cuvintele venite dela Orașul cel vestit și se grăbeau să îndeplinească poroncile primite dela el. Când la un asemenea Craiu, sosea vre-o solie, vre-un legat cum se zicea pe atunci, dela Roma, acel Craiu îl primea cu fruntea plecată și îl așeză în dreapta lui. Astfel, astăzi când merge un legat al Papei la vre-un Craiu creștin, Craiul își pleacă fruntea înaintea solului Romei și se închină la cere-rile lui. S'au văzut Crai și chiar Impărați,

avețe iară dulcea limbă românească, aruncă valuri tot mai mari spre marea noastră bucurie.

Școalele particulare române din satele rutenizate nici nu mai ajung. În Carapciu, din două sute de copii români numai o sută au încăput în școală. În Costești s'au înscris 160 de copii, așa că școala rusească a rămas goală. În unele sate României nostri își trimit copii în sate îndepărtate, unde e școală românească. Din Cernauca, Vilauca, Lucavița, Voloca și din multe alte sate vin cereri către fruntașii români să le deschidă școale românești.

Mișcarea aceasta trebuie să fie un îndemn și pentru României nostri, pe jumătate perduți din comitatele Bihor, Sătmăr și din Săcuime, pe cari vrea să-i înghită cu totul hiena dela Pesta cu episcopia greco-maghiară, căreia îi va urma cea gr.-or. maghiară. Mai e timp de scăpare, numai cât autoritățile noastre bisericesti trebuie să se apuce de lucru și în direcțiunea aceasta, ca să dreagă ce s'a greșit în timpul trecut.

Concurs de porturi naționale. Pe moșia baronului român Gheorghe Capri din Iacobești a fost nu de mult o frumoasă serbare țărănească. Dl baron a împărțit la 16 fete câte 20 cor. premiu pentru cele mai frumoase porturi naționale. După împărțirea premiilor a fost horă frumoasă, pe urmă o masă întinsă dată tot de dl baron.

Știri politice din străinătate

Războiul italo-turc. La Derna a fost o nouă ciocnire între trupele italiene și cele turco-arabe. După știri din izvor italian, Italienii au avut 61 de morți și 113 răniți, iar Turcii și Arabii preste o mie. Correspondentul unui ziar mare german scrie însă, că Italienii ar fi avut preste o mie de morți și Turcii și Arabii foarte puțini. Se vede dară, că deocamdată nu se poate ști, cine e învingătorul. Luptele acestea se dau, cu toate pertractările de pace, pentru că și unii și ceilalți nădăduesc să capete condițiuni de pace mai favorabile în caz de biruință.

Pregătirile de pace continuă în Helveția (Șvețera). Gazetele cele mari din Au-

stria, Germania, Franța și Anglia publică mereu tot felul de condițiuni, cu cari s'ar încheia pacea, dar ele sunt desmintite atât de guvernul italian, cât și de cel turc. Din toate părțile se asigură însă, că pacea va fi încheiată în curând.

Peninsula Balcanică. În Turcia, bandele bulgare și grecești lucrează tot mai mult cu bombe și omoruri. O bandă grecească a omorât pe un student albanez din Epir, drept răzbunare contra tatălui său, care e un bun naționalist albanez. E știut, că Grecii socotesc pe toți Albanezii și României din Epir drept Greci, având să facă în curând parte din regatul grecesc. Bândiți Bulgari aruncă bombe, iar când locuitorii turci își răzbună, Bulgarii din Bulgaria strigă, că creștinii din Turcia sunt a-supriți.

În Albania încă tot nu e liniște. Îndeosebi Albanezii dela granița Muntenegrului sunt mereu răsvrațiți. Se dă cu socoteală, că ei sunt ajutați de Muntenegru, cu toată guvernul muntenegrean tăgăduște.

În Bulgaria s'a mai liniștit lumea. Se mai țin adunări populare, în care se cere războiul cu Turcia, dar guvernul bulgar și o parte a poporului vrea să aștepte, ce vor face Puterile, cari se ocupă acum cu propunerea ministrului de externe austriac.

Între Bulgaria și Serbia s'a încheiat o convenție (invocală) militară în contra Turciei.

Flota franceză în Marea-Mediterană. În urma unei învoeli între Franța și Anglia, întreaga flotă a Franței, va fi concentrată în Marea-Mediterană, rămânând în Marea-de-Nord (țărmarul Germaniei, Belgiei, Holandei, Franței, Angliei și Danemarcei) numai flota engleză. Măsura aceasta e luată împotriva statelor din Tripla-Alianță, fiind flota franceză îndreptată împotriva Austro-Ungariei și Italiei, iar cea engleză împotriva Germaniei.

Rusia. Despre revolta, care eră să se facă pe flota rusească din Marea-Neagră, s'au aflat următoarele: Ofițerii de pe corăbiile de războiu aveau să fie omoriți, porturile bombardate, corăbiile cufundate. Planul a fost descoperit și acum sute de conjurați își așteaptă moartea.

oameni groaznici, trufași, puternici care îndrăznise să înfrunte pe Papa, să nu vrea să asculte poroncile lui, chiar să pornească cu oaste asupra lui. Dar toți acești cetezatori, fără deosebire, s'au văzut siliți să-i ceară iertare, în genunchi, desculți și cu capul acoperit de cenușă. Și eu vedeam în această Romă nouă, atât de puternică și ea, deși de o putere deosebită de cea a Romei vechi, urmașa, moștenitoarea ei firească. Vedeam în acel Oraș un lăcaș urșit de pronia Dumnezeiască să fie pururea scaunul Puterii celei mai de căpetenie pe pământ! Mijloacele care aduseser pe Roma veche la stăpânirea lumii toate prin puterea armelor, supunerea la legi, ascultarea oarbă către cei mai mari, jertfirea fiecăruia pentru binele obștesc, erau mijloacele întrebuintate și astăzi de Roma nouă pentru lățirea și întinderea stăpânirii Papei asupra întregii lumi catolice, nu prin arme ci prin cuvânt.

Zece ani cercetat-am izvoadele vechi latinești, zece ani hrănit-m'am cu amintiri-

rile Poporului-Craiu. Am învățat pe de rost șirul minunatelor fapte războinice împlinite de brațele Romanilor. Mi-am întipărit în ochi chipul lucrărilor mărețe cu care au împodobit scaunul lor. Am căutat să mă pătrund de înțelesul legiurilor înțelepte ieșite din mințile lor.

Un fior îmi scutură tot trupul, dela creștet până la talpă, când îmi ziceam că acei Romani, acei stăpâni ai lumii erau strămoșii noștri: că noi suntem carne din carnea lor, sânge din sângele lor, moștenitorii adevărați ai Poporului Craiu. Apoi, îndată, mă apuca o nemărginită jale când gândeam la starea de înjosire în care zăceau urmașii stăpânilor lumii. Nu mai era clipă de odihnă, în care aceste simțiri să nu-mi stăpânească și să nu-mi tulbure adânc inima și mintea. În mine, domneau acum atot puternice, iubirea și mândria de neam. Ele nu mă lăsau să dorm noaptea în pace, nu mă îngăduiau să citesc ziua în tihnă, întâmpându-mi neconținut inima cu gândul robiei rușinoase în care zace ne-

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Zărnești (comit. Făgărașului) și-a ținut adunarea în Tohanul-nou. E unul dintre despărțămintele cele mai harnice, cecece dovedește și numărul frumos al membrilor (2 fondatori cu taxa de 400 cor., 6 pe viață cu taxa de 200 cor., 28 ordinari cu taxa anuală de 10 cor. și 150 ajutători, abonați ai Bibliotecii populare. Comitetul a ținut 14 conferențe populare, afară de aceea a împărțit între țărani o mie de pomi cu prețuri foarte mici. În ședință s'a discutat asupra unor propuneri de o deosebită însemnătate economică și culturală, precum înființarea de cooperative (tovărăși) mai ales pentru valorizarea lemnelor de mobile; un birou, unde țărani nostri să primească sfaturi gratuite (fără plată) în năcazurile lor (cum a înființat banca „Economul“ din Cluj), îndatorirea elevilor români, cari sunt bursieri (stipendiați) și învață la școale secundare străine de-a depune și un examen de limba și literatura română, lupta contra rachiului și procurarea de mașini agricole și împrumutarea lor la țărani.

Dup'ameazi s'a deschis o expoziție de copii în felul celor aranjate de dl Tordășianu în comitatul Sibiului. Au fost expuși 60 de copii în etate dela 1 până la 4 ani, dându-se pentru 27 premii în valoare de 100 cor.

Seara a fost teatru și joc.

Adunarea a reușit foarte bine, cecece a se mulțumi tuturor cărturarilor nostri, îndeosebi preoților.

Ce scriu alte gazete?

Cetitorii nostri știu, că partidul popular săsesc (ei nu și-l numesc național) e guvernamental, și anume de un șir lung de ani ține totdeauna cu orice guvern ar fi la cârma țării. În gazeta principală a lor curg potop articolele, în care sunt laudate faptele guvernului, ba, după cum am arătat nu de mult, unul dintre stâlpii politice săsești a dat și sfaturi, cum să impe-

mul, din care am ieșit.

Atunci s'o născut în mine dorul de a-mi jertfi puterea, mintea, inima și viața pentru desrobirea și deșteptarea lui. Visasem odată să fiu un însemnat apostol, propovăduind pacea și unirea între Biserică. Acum eram stăpânit de dorul de a fi un apostol al neamului. S'o deșteptat în mine, o crescut și s'o înfipt în sufletul meu credința nestrămutată că neamul românesc străbate astăzi numai un șir de încercări, că, cu vremea, el este merit să iasă învingător dintr'însele și să se îndrepte cu pași răpezi spre falnica cale ce i-o fost trasă de strămoșii lui.

Această lucrare nu este cea a unei vieți de om sau chiar a unui singur veac, de dânsa vor avea parte veacuri multe și rânduri nenumărate de vieți omenești. Eu mă simt vrednic să mulțănesc îndestul Domnului, fiindcă m'o ales pe mine, nevrednicul, ca să fiu înainte mergătorul întâiul propovăduitor al unei lucrări atât de falnice.

dece strânsura de trântori, cari stăpânesc patria noastră de atâția ani, pe Români dela cumpărarea de pământ, care în Ardeal îndeosebi, dar și în comitatele apropiate de el, a fost odată întreg românesc.

Se găsesc însă alte gazete săsești, cari nu se sfiiesc să spună verde, că în Ungaria ceice guvernează și presa jidano-maghiară se gândesc numai la maghiarizarea naționalităților nemaghiare și la îndobitocirea lor prin școale cu limbă străină. O astfel de gazetă e și *Kronstädter Zeitung* (Brașov), care a scris un articol mai lung în privința aceasta. Dăm și noi o parte mică din el.

„Politica de maghiarizare nici vorbă să fi încetat. După legea despre numirea (maghiară) a localităților a venit legea pentru școalele populare, trenul lucrează de mult ca o mașină de maghiarizare, acum se cer atestate școlare liberate numai în limba maghiară, gazetele (jidano-) maghiare cer să se facă din honvezime un institut de maghiarizare și multe altele.

„Legea despre școala populară cere, ca băiatul, care a terminat școala din sat, să-și poată exprima (arăta) ideile sale în limba maghiară. Aceasta e o cerință așa de îngrozitoare, încât din cauza ei ar trebui să se prăpădească toate școalele populare nemaghiare. Oare nu dăm așa de des preste oameni, cari au fost crescuți numai într-o singură limbă, și totuși nu-și pot exprima prea bine ideile lor în limba aceasta? Foarte des întâlnim în ținuturi locuite numai de Maghiari sute de copii maghiari analfabeți (fără știință de carte), apoi vedem Maghiari crescuți, cari cu toată s'au silit ani de zile să învețe nemțește și totuși poese limba germană de Doamne păzește, alții iarăși, cu toată au stat mulți ani între Germani, totuși abia pot îngâna ceva nemțește. Și acum așteaptă dela un copil de Șvab, de Sas, de Român, de Sârb, de Slovac, de Rutean să fie așa de deștept, încât în cei câțiva ani să învețe numai în școala populară limba maghiară așa de bine și de iute, încât să se poată exprima bine în limba aceasta, pe când el nu poate face lucrul acesta nici în limba lui maternă.

„Iar învățătorii, cari nu pot să facă isprava aceasta, sunt muștrați și la urmă chiar trași în cercetare. Și când ne gândim, că pe deoparte avem *legea de naționalități*, care s'ar putea duce așa de ușor

la îndeplinire, iar pe de alta legea pentru școalele populare, care cere lucruri, ce nu se pot împlini!

„Tinerimea maghiară, fie dela gimnaziul sau dela școalele comerciale sau dela alte școale, nu învață destul nemțește și nici nu poate să învețe. Pentru că la aceasta nu e destul școala. Dar dela tinerimea nemaghiară, care trăește la sate, unde se vorbește de pișdă numai românește sau săsește, se cere să învețe încă din școala populară destul ungurește! Unde ne va duce aceasta?“

Uniunea femeilor române.

Cetitorii noștri cunosc mișcarea pornită dela Brașov pentru a înjgheba o Uniune a tuturor reuniunilor de femei române în scop de-a înființa și susține înaintea de toate un *orfelinat*, în care copiii noștri, cari au avut nenorocirea să-și piardă pe amândoi părinții să găsească adăpost și să primească înaintea de toate o creștere religioasă-morală și națională. Căci e mare rușine pentru o națiune de preste trei milioane de suflete, cum e cea română din Transilvania și Ungaria, ca să nu aibă un astfel de orfelinat, așa că orfanii noștri sau rămân fără o creștere cuviincioasă, sau, ceace e mai rău, căci e tot una cu moartea să fie înșelați și duși în orfelinate străine, unde își perd sufletul românesc.

Doamna *Maria B. Baiulescu*, prezidenta Reuniunii femeilor române din Brașov se ocupă de nou cu chestiunea aceasta, iar în zilele trecute a scris un articol mai lung în „*Românul*“, din care dăm și noi părțile principale. Căci orfelinatul ne interesează în rândul întâiu pe cei dela sate, preoți, învățători, negustori, meseriași și țărani, cari avem prilejul dureros de-a vedea, cum se perd uneori copiii noștri rămași orfani.

Doamna Baiulescu atrage atențiunea asupra orfelinatului românesc de fetițe înființat de Reuniunea femeilor române din Brașov. El e în legătură cu un internat de fetițe, cu școală de menaj (gospodărie) și de industrie casnică, unde orfanele, și pe lângă ele și fete cu plată, primesc o creștere bună pentru viață.

• Toate Reuniunile de femei au de scop binefacerea și creșterea. Și fiindcă Reu-

niunea din Brașov a și înființat un orfelinat nu tocmai mare de odată, ar fi de datoria tuturor reuniunilor noastre de femei să sprijinească acest orfelinat, ca să devină tot mai mare și să poată primi tot mai multe orfane (și orfani), cu atât mai vârtos, că și până acum au fost primite în el fetițe din toate părțile locuite de Români. Cu atâta însă nu e destul, ci acest orfelinat trebuie astfel întocmit, încât să aibă un despărțământ și pentru *băieții* orfani.

Pentru realizarea (înfăptuirea) acestui institut atât de nobil ar fi bine, ca prezidente și bărbații de încredere dela toate reuniunile femești române să se întrunescă într'un *congres*, unde să chibzuească asupra mijloacelor de înființare.

Acesta e însă numai unul din punctele programului. În munca de binefacere trebuie să aflăm mijloace, ca să creăm și alte izvoare de ajutor poporului nostru.

Bucătăriile populare pentru hrănirea săracilor cel puțin în timp de iarnă, *azilele pentru bătrânii slăbiți și neputincioși*, *scutul zilnic pentru copilașii muncitorilor*, cari pentru a-și putea câștiga hrana, îi lasă în părăsire, și alte lucruri făcute în scop de binefacere cad toate în sarcina femeii, care azi trebuie să se ridice pe o treaptă mai înaltă în munca socială.

În scopul, ca și țărâna română să se poată ridica pe o treaptă culturală mai înaltă și să ajungă la o stare materială mai bună, vor trebui formate sucursale (filiale) sau *despărțăminte de reuniuni în comunele sătești*, înființând *școale simple de gospodărie și de industrie casnică*, înaintând astfel industria casnică și îngrijind totodată, ca aceea ce a lucrat femeia noastră dela sat să poată și vinde.

Și multe altele s'ar mai putea face prin o unire a femeilor noastre, căci în puterea femeii stă trâinicia poporului nostru.

Dorim din tot sufletul, ca inimosul apel al vrednicei noastre doamne *Maria Baiulescu* să găsească răsunet în cât mai multe inimi și cu toții, dar mai vârtos cu toatele să ne punem pe muncă pentru înălțarea poporului nostru. Căci fără ajutorul femeilor, munca bărbaților nu va da nici odată rodul dorit.

Măna Atot Puternicului o călăuzit pașii mei dela început. De scurtă vreme mă întorsesem în țară, când am avut norocul să fac cunoștința lui Bogdan. Găsisem miezul împrejurul căzuia era să se înceapă lucrarea de deșteptare visată de mine în fața rămășițelor Orașului vecinic (Roma). Telul vieții mele sta acuma lămurit înaintea ochilor mei. Întâiu încheagarea puterilor române dintre munți, Nistru și mare, într'un singur mănunchiu purtat de o mână puternică și pricepută, apoi întărirea acestor puteri adunate în una.

M'aș simți fericit să văd întâia parte a acestei lucrări împlinită; voi tinerilor veți lucra pentru împlinirea părții a doua. Celor ce se vor ivi pe viitor, urmașilor voștri, le vor cădea alte sarcini. Vor fi pentru acest neam zile de miere amestecate fără îndoială cu zile amare dar, în sufletul meu, nestrămutată rămâne credința că la urmă el din toate încercările va eși biruitor!

XIX.

Un călător greu de vămuit.

Cuvintele Părintelui Isaia erau atât de adânc simțite și atât de insufletește, încât ele făceau pe Ștefan și pe Miha să simtă la auzul lor că le trece un fior de alungul spinării. Și ei aveau despre Romani numai științe foarte nelămurite. Deși erau de parte de a putea înțelege simțirile, cari stăpâneau pe călugăr, totuși acesta știuse să stăruiească într'înșii dorul de a ști mai mult și ei începură a-i pune fel de fel de întrebări asupra Romei și a Romanilor vechi și noi, la care Părintele răspundea cu o vădită plăcere.

În acest chip ciasurile treceau, soarele era acum jos și nu se arăta nici Petrea Cărbuș nici moș Marin.

Părintele și cu Miha începură a bănuși că fără de știrea lor, să se fi ivit împrejurări care ar fi făcut trebuitoare vre-o lovire din partea cetii lor. Această bănuială câștigă mai multă putere când, pe la toacă, văzură întrând în curte două femei care în-

cepură să întrebe pe baba lui moș Marin dacă nu are vre-o veste dela unchiș. Ele erau îngrijite căci bărbații lor plecaseră odată cu dânsul, lăsând vorbă că vor zăbăvi numai până a doua zi.

Miha ar fi dorit măcar să afle încotro apucase ei spre a trimite pe Onea să-i urmărească pe la credincioșii din satele vecine, dar femeile nu-i puteau da nici o lămurire în această privință.

Ii mai liniștea însă faptul, că în cele două nopți de mai înainte nu se văzuse nici un foc pe dealuri ceea ce era o dovadă că dacă Cărbuș, în cursul călătoriei ce o făcea la Suceava pentru trebi de ale sale, găsisese prilej nemerit pentru o lovire, această lovire nu putea să fie decât fără seamă. Dar de pe altă parte întârzierea pusă de Cărbuș la întâlnirea cu Părintele și cu Căpitanul, întâlnire despre care fusese vestit la vreme, nu putea să fie pusă decât pe seama unor temeuri vajnice.

Noaptea venise acuma și Părintele, spre marea lui supărare se hotărise să ră-

Literatură și știință

Doină.

Frunză verde foi de nuc,
Plânsă viu, plânsă mă duc,
Nu știu pe unde s'apuc.
Că de mă pornesc la deal
Și mă uit preste Ardeal
Văd clăcașii cum muncesc
Și domnii cum hodinesc,
Nu știu pe cari îi jelesc.

Spine de lângă părau
Când te-ai născut în ceas rău,
Să tot sapi, să tot împungi,
Tot nimica n'o s'ajungi.
Dar de naști într'un ceas sfânt
Vin noroacele pe vânt
Și frunzele din copac
In galbeni ți să prefac.

Maria Cunțan.

Cuvânt la înălțarea cinstitiei și de viață făcătoare Crucea Domnului

14 Septembrie

Impăratul Constantin biruise cu ajutorul Sfintei Cruci pe păgânul împărat Macsente, mare chinător al creștinilor, apoi pe răsvrațitii dela Bizanț, astăzi Constantinopole (orașul lui Constantin), și în urmă pe Sciții barbari așezați lângă Dunăre. De-aici cunoscând Constantin puterea Crucii, pe care a pățimit Mântuitorul nostru, a trimis pe maică sa Elena cu multă avere la Ierusalim spre căutarea lemnului Sfintei Cruci. Iar ea, ducându-se în acel oraș, a cercetat sfintele locuri curățindu-le de spurcăciunile idolești. Apoi a chemat pe toți Jidanii să spună, unde e sfântul Lemn, dar nici unul nu voia. Atunci i-a îngrozit cu munci și unul dintre ei i-a zis să întrebe pe Jidanul Iuda, un bătrân, care trebuie să știe. Dar nici acesta n'a vrut să spună, până nu l-a muncit. Ca să scape de cazne, a spus locul: un deal înalt, plin cu bolovanii. Impărăteasa Elena a poruncit să sape în locul arătat, fiind de față ea și patriarhul Ierusalimului, Macarie. Săpând oamenii și patriarhul rugându-se, iată a eșit un miros de bună mireasmă și îndată s'a

descoperit locul, unde erau îngropate trei cruci, lângă ele piroanele. Dar nu se pricepeau acum, care e adevărata Cruce, pe care a fost răstignit Mântuitorul. Și ducând pe acolo un mort spre îngropare, Macarie patriarhul a poruncit celorce-l duceau să stea și se puseră crucile pe mortul acela, câte una pe rând. Iar când au pus Crucea lui Christos, îndată mortul a înviat și s'a sculat viu cu puterea dumnezeieștii Crucii a Domnului. Deci împărăteasa cu bucurie primind cinstita Cruce, i-s'a închinat și a sărutat-o, asemenea oamenii împărătești. Fiind mulțime mare adunată, s'au rugat oamenii să vadă Crucea măcar de departe. Atunci Macarie, stând la un loc mai înalt, a făcut *Inălțarea*, arătând cinstita Cruce mulțimii, care s'a închinat. Iar Iuda cu mulțime de Jidovi a crezut și s'a botezat.

Sfânta Cruce a adus-o împărăteasa la Constantinopol, unde împăratul Constantin a așezat-o într'un sicriu de aur. Totodată a înălțat trei cruci mari întru amintirea și drept mulțumită pentru cele trei biruințe ale lui, despre cari am pomenit mai sus. Pe aceste cruci a săpat cu litere de aur *Is. H. Nica*, adică Isus Hristos biruitorul.

Minunile întâmplare cu puterea Sfintei Cruci ne îndeamnă și pe noi Români, creștini adevărați, să începem orice lucrare a noastră cu Sfânta Cruce, care să ne ocrotească și ajute în toate năcazurile vieții noastre de pe pământ. Amin.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
De acum până la Anul-nou 1	„ 30 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Abonații cei noi primesc în cinste și partea romanului „Cu paloșul“, care s'a tipărit până acum în foaie.

măe preste noapte la Cristești, când un pas greoiu se auzi pe prispă, ușa se deschise și moș Marin intră în casă.

Unchieșul era galben la față, fără pălărie, cu hainele rupte și plin de sânge. La vederea Părintelui și a Căpitanului rămase la ușă.

— De unde vii Marine, ce s'o întâmplat, întrebă călugărul nerăbdător și îngrijit, văzându-l în asemenea stare.

Moș Marin fără a răspunde căzu pe lavița de lângă ușă cu un oftat greu.

— Ce este? ești rănit? s'o întâmplat vre-o nenorocire? mai întrebă Părintele.

Moșneagul se sculă de pe laviță dar nu putu să se ție pe picioare și căzu din nou pe dânsa.

— Iartă-mă, Părinte, dar nu pot sta în picioare din pricina unei lovituri de paloș ce am primit-o de asupra genunchiului. In fierbințeala cea de întâiu am putut veni până aici dar numai eu știu cum. Acuma simt că mi se întepeneste piciorul... mă simt slab de tot, și glasul se muie.

Mihu și cu Părintele să răpeziră la dânsul, îl ridicară în brațe și-l întinseră pe pat. Baba și Onea fură chemați, Marin fu desbrăcat: atunci se văzu că pe lângă mai multe tăeturi pe umere și pe brațe, el primise, de asupra genunchiului drept, o tăetură de paloș adâncă și lungă care străbătuse prin carne până la os. Rănile fură spălate și legate cu îngrijire, apoi i-se dădu moșneagului o oală cu vin.

Simțindu-se mai în putere, Marin spuse babei și lui Onea să iasă, apoi, făcând semn călugărului și lui Mihu să se așeze lângă dânsul, își începuseră povestirea.

— Alaltăeri, pe la amiază, un om din Oniceni mi-o adus veste, că Petrea Cărbuș mă așteaptă în pădure, sub Dealul Crucii, cu câți oameni voiu putea aduna. Am dat îndată de știre celor doi tovarăși ce-i aveam aici, apoi plecând cu dânsii, am adunat în drum oamenii noștri din alte cătune. Am strâns astfel zece inși și ne-am întâlnit cu Cărbuș la locul hotărât, pe la asfințitul soarelui.

Ispita.

Un copil orfan odată,
Sta măhnit la ei la poartă,
Pentru că i-au fost murit
Părinții cari l-au iubit,
Și cum sta el supărat
Și cu capul cam plecat,
Deodată se ivește,
Un boieriu care-i grăește:

— Las copile voia rea,
Și vino la casa mea;
Vino să te fericesc,
Și de rău să te feresc;
Uită de mamă și tată,
Lasă-ți vatra părintească,
Lasă-ți comuna iubită,
Lasă-ți patria dorită,
Lasă-ți graiul strămoșesc,
Lasă-ți neamul românesc,
Lasă-ți legea strămoșască,
Și credința creștinească;
Lasă-ți tot ce ai mai sfânt
Și în cer și pe pământ,
Și urmează sfatul meu,
Că te voiu scăpa de rău.

Orfanul cu suflet blând
Ii grăește lăcrămând:

— Iți mulțămesc domnul meu,
Că vrei să mă scapi de rău,
Inșă Domniata nici când
N'ai comori p'acest pământ,
Ca să cumperi dela mine
Ce am eu mai scump pe lume:
Limba dulce românească,
Și patria strămoșască,
Neamul și legea străbună,
Și credința mea cea bună,
Obiceiul strămoșesc
Și portul meu românesc.
Du-te domnule cu bine,
Nu mă ispită pe mine,
Că eu nu-mi vând limba mea
Pentru tot bunul cuiva;
Ba nu'mi vând nici neamul meu,
Că m'ar bate Dumnezeu;
Iar țărina maicii mele,
Ar plânge 'n mormânt cu jele,
Dacă fiul ei iubit,
Sfatul maicii n'a ținut...

I. Bota.

El mi-o povestit atunci, că pe când se întorcea dela Suceava, i s'o dat de știre pe drum că niște negustori din Cetatea Albă, venind cu blăni și alte mărfuri din Țara Leșească, trecuse granița Moldovei. Ieșindu-le înainte Gheorghe Mănicuță cu șese oameni de ai noștri și cerându-le, în numele Păunașului, să plătească drepturile de vamă hotărâte de el, acei negustori s'au pus de pricină și au sărit la ei. S'au încins o luptă în care o căzut Mănicuță cu încă unul de ai noștri iar ceilalți cinci de abia au putut să scape din mâinile potrivnicilor.

Intâlnindu-se doi dintre dânsii cu Cărbuș, i-au spus împrejurarea. Povesteau cu groază, că negustorii sunt numai trei, cu zece argați, care mână caii dela căruță, dar că împreună cu ei se află un voinic cărunț, mai înalt și mai spătos decât Căpitanul, amarnic ca un zmeu. Ziceau că de mâna aceluși voinic o căzut Mănicuță și celalți tovarăși al lor, iar ei amândoi fuseseră răniți tot de dânsul. (Va urma.)

Poezii populare.

Din Berzova.

Adunate de George Dalcă, june.

Pe ulița cotului
Bate vântul dorului,
Bate dela răsărit
Duce dorul la sfințit,
Bate dela miază-noapte
Duce doru'n cap de noapte,
Bate vântule cât poți
Dorul din lume să-l scoți,
Bate vânt cu vifor greu
Și scoate și dorul meu.

Două boale-s pe pământ
De n'au nici un crezământ:
Dorul și cu dragostea
Ce-aduc la juri pacostea.
Doru-i făcut de urât,
Dragostea de năcăjit,
Unde sunt acestea două
Din ochi lacrimile plouă.

Du-te dorule dă-mi pace
Moarte grabnică nu-mi face,
Că mi drag ca să trăiesc
Fete mândre să iubesc,
Că am poftă de-a trăi
Și pe fete de-a iubi.

Mândră de dragostea noastră
A nflorit un pom în coastă,
A nflorit și n'a rodit
C'a gândit că ne-am urât,
A nflorit și rod n'a dat
C'a gândit că ne-am lăsat,
Dar noi atunci ne-om lăsa
Când ne-o despărți moartea.

Frunză verde floricele
Nu este mai mare jele
Ca când să despart deolaltă
Doi ce s'or iubit odată
Doi ce 'n toate să lovesc
Și-asemenea să iubesc.

Vederi dela congresul euharistic din Viena.

Credincioșii bisericii romano-catolice se întrunesc din când în când în mari adunări (congrese), ce se țin în diferitele orașe mari ale țărilor europene. În anul acesta congresul s'a ținut în Viena, unde cu acest prilej au avut lor serbări mari, la cari au luat parte împăratul și toți membrii casei domitoare. Papa a fost reprezentat prin un cardinal din Roma.

Congresul a ținut mai multe zile. Culmea serbărilor s'a ajuns însă Duminecă în

15 Septembrie n., când aproape la 200 de episcopi în fruntea a vre-o 300 de mii de credincioși, veniți din toate țările monarhiei austro-ungare și din alte părți ale lumii, au plecat într'un șir nesfârșit, ca să salute pe împăratul nostru Francisc Iosif. Chipul nostru de sus ne arată o parte a mulțimii care pornește către reședința împăratului, în fața căruia au să treacă cu toții. Înaintea cortegiului merge o parte din garda împărătească și mai mulți prinți

călări.

Biserica noastră greco-catolică încă a fost reprezentată la aceste serbări prin mitropolitul Dr. Mihali, însoțit de episcopii Dr. Radu și Dr. Hosu cu suitele lor. Alți credincioși greco-catolici n'au luat parte. Asta din cauză, că, — prin înființarea episcopiei greco-catolice maghiare — drepturile bisericii greco-catolice române n'au fost din destul considerate la Roma.

Știrile Săptămînii.

Sibiu, 26 Septembrie n.

Lupta bisericeii contra beției. P. Sf. Sa, episcopul *Dr. Miron Cristea* dela *Caransebeș* a dat o circulară către toate oficiile protopopești și parohiale, prin cari îndeamnă pe preoți și pe învățători să lupte cât mai mult în contra înfricoșatei și nimicitoareii patimi a beției. Arată, cum la toate popoarele culte oamenii luminați luptă pentru a înfrână patima aceasta, care ruinează averea și trupul și îndobitocțește sufletul. Ținuturi întregi sunt acoperite cu meri, din ale căror poame se face vinul de mere, care e lipsit de alcool (spirt). Afară de aceea berea, o beutură mai ușoară, înlocuește tot mai mult rachiul, otrava trupească și sufletească. Lupta în contra beuturii trebuie începută din școală, pentruca băieții nostri să cunoască încă de mici primejdia cea mare a beuturii.* De aceea P. Sf. Sa a dat ordin, ca în fiecare an în Sâmbăta cea dintâiu după Sf. Dumitru să se aranjeze în școală o șezătoare, în care învățătorul va ține o conferință despre beutură, elevii vor declamă poezii pe cât se poate tot împotriva beuturii și se vor cântă cântece în cor. Atât preotul, cât și învățătorul vor lucra să vină cât mai mulți din părinții copiilor la aceasta șezătoare. Preoții încă sunt îndatorați să țină în biserică predici împotriva beției.

La școlile din Brașov s'au înscris anul acesta 301 elevi la *gimnaziu* (mai mulți ca anul trecut), 77 la școala *reală*, și 116 la cea *comercială* (afară de 8 fete). În cl. I comercială n'au putut fi primiți, din lipsa de loc, 39 de elevi. În *internatul* școlilor românești au fost primiți 86 de elevi. Au cerut mai mulți primirea, dar n'a fost loc.

Asămănând înscrierile din anul acesta cu cele din anul trecut, se vede un spor, ceeace ne bucură. În schimb va fi mai mic numărul Românilor la școlile străine.

Tricolorul român în armată. Drept aducere aminte dela manevrelé împărătești din anul acesta, feciorii cari au luat parte la ele au primit câte o medalie. Feciorii de Român au primit medalia legată de o frunză în tricolorul nostru național, roșu-galben-vânt, cei de Ungur cu tricolorul lor și așa fiecare nație cu colorile ei.

Vlaicu la manevrele române. La manevrele române, cari vor fi săptămâna viitoare pe amândouă malurile Dunării (Dobrogea și Muntenia) între corpul al II-lea (București) și al V-lea (Dobrogea), aviatorul nostru Aurel Vlaicu va fi atașat (alăturat) cu aeroplanul lui la corpul al doilea de armată. Afară de aeroplanul Vlaicu II vor mai fi alte zece făcute de străini (Francezi) și unul inventat de Românul Coandă, fiul generalului Coandă.

Sfințire de școală și un concert național. În comuna *Lozna-mare* din comitatul Solnoc-Dobâca s'a sfințit școala cea nouă, despre care am mai scris. Seara, după sfințire, a fost teatru, s'au declamat poezii frumoase și câțiva meșteri buni *au cântat din fluer și din frunză*. În mai toate satele noastre, mai ales aproape de munte, găsim adevărați măiestri în cântarea din fluer și din frunză. Poate să fie cea mai minunată bandă de muzică, cel

*) Ce să zicem de acei părinți criminali, vrednici de osândă, cari dau și copiilor lor să guste din beutură?

mai minunat cor dela oraș, nimic nu-mi poate mișca mie, Românului, inima, cum mi-o mișcă o doină sau un cântec de joc, cântate bine din fluer sau din frunză. Și cu aceste instrumente simple pot cânta mai mulți deodată, după oarecare deprindere chiar în două voci. De aceea pilda Românilor nostri dela Lozna trebuie să o urmăm ca un lucru curat românesc.

După manevre. Când se fac manevre mari, trupele sunt de multeori silite să treacă și prin sămănături, pe cari le strică. Ceice au pagube din cauza aceasta sunt despăgubiți. După manevrele din anul acesta, ministerul de războiu va plăti celor păgubiți 44 de mii de cor., căci atâta prețuiesc pagubele făcute anul acesta.

O pedeapsă nedreaptă. Deputatul guvernamental Șarcani voia să-și țină darea de samă înaintea alegătorilor săi. La adunare s'au prezentat însă și alegători din opoziție și aceștia, urmând pilda deputaților din dietă, au făcut o gălăgie așa de mare, încât au fost dați afară cu puterea. Unul dintre ei a știut să-și câștige un bilet de intrare, pe care l-a legat de gâtul unui câne domnesc. Mergând cu cânele până la ușe, i-a dat drumul înlăuntru strigând: „Nea la tovarășii tăi!“ Pentru fapta aceasta, poliția l-a amendat cu 30 cor.

Pedeapsa e nedreaptă, pentruca în toate partidele jidano-maghiare sunt mulți câni.

Sfințire de biserică. Comitetul parohiei ortodoxe române din Reghinul-săsesc invită la actul sfințirii bisericii parohiale care se va îndeplini Duminecă, în 16/29 Septembrie 1912 precum și la toate festivitățile împreunate cu acest act. — La oarele 8 dimineața *serviciul divin*, împreună cu sfințirea bisericii; la liturgie va cânta un cor din seminarul „Andreian“ din Sibiu. La ora 1 p. m. *prânz comun*, în sala cea mare dela reședința protopresbiterală (cuverta 5 coroane). La oarele 4 p. m. *dansuri naționale*. Seara la 8 ore *concert* în sala cea mare dela Otelul orașenesc, dat de corul seminarial. După concert urmează joc.

Convocare. Despărțământul Făgărașului al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ în una din ședințele anului trecut s'a adresat comitetului central cu rugarea că, având în vedere mulțimea comunelor din care e compus, nu e în stare a satisface întru toate marelui său scop și în consecință propune, ca comunele din pretura cercului Șercaia să se rupă de acest despărțământ și să se constituie în despărțământ separat.

Comitetul central luând în considerare justa cerere, precum și împrejurarea, că aceste comune dispun de oameni destoinici atât în centru în Șercaia, precum și în comunele afiliate, a decis înființarea noului despărțământ cu sediul în Șercaia.

Prin rescripta comitetului central de sub Nr. 956 ex 1912 subscrișul am fost încredințat cu convocarea și constituirea acestui despărțământ. — În consecință îmi permit a emite următoarea *convocare*:

Prin aceasta convoc pe toți membrii Asociațiunii din comunele Șercaia, Mândra, Șercăița, Toderița, Bucium, Vad, Ohaba, Șercaița, Șercaița nouă, Grid, Părău, Perșani, Veneția-inferioară, Veneția-superioară, Comana inferioară, Comana superioară, Cuculata, Lupșa, precum și pe toți acei Români doritori de înaintarea neamului nostru

a se prezentă pe ziua de 6 Octomvrie st. n. în comuna Șercaia.

Programul: 1. Serviciu divin la oarele 8 în biserică românească. 2. Deschiderea adunării prin subscrișul și denumirea unui notar adhoc. 3. Constatarea membrilor existenței ai Asociațiunii din sus numitele comune și denumirea unei comisiuni de trei pentru înscrierea de membri noi. 4. Constituirea biroului (un președinte și 4 membri în comitet). 5. Cetirea eventualelor disertațiuni. 6. Propuneri. 7. Închiderea adunării. Făgăraș, în 10 Septembrie 1912.

Dr. Șerban de Voila.

Cazuri de moarte. *Ioan Simonca*, învățător în anul al 21-lea al vieții, după un morb greu și îndelungat, împărțit cu sfințele sacrameinte în 29 August n. a repausat în Domnul. Rămășițele pământești ale scumpului defunct în 31 August s'au așezat spre odihna vecinică în cimiterul gr-cat. din loc. Dormi în pace suflet blând! Asuașiul de sus, 30 August n. 1912. — *Elena Simonca* ca sorioară. *Eugen* și *Emil* ca frațiori. *George Simonca* inv-penz. ca tată. *Emilia Bran* ca mamă.

— *Silvia Cenariu m. Murășan* după lungi și grele suferințe, împărțită cu sfințele taine și-a dat nobilul ei suflet, în mâinile Creatorului, Joi în 19 Septembrie st. n., la ora 8 p. m., în anul 33-lea al etății și al 6-lea a fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești s'au transportat dela Cluj și s'au așezat spre vecinica odihnă, Duminecă în 22 Septembrie st. n. în Coocul de Câmpie (Mezőkök). Dormi în pace mult iubita noastră! Trista familie.

Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“, a elevilor din secțiunea teologică dela seminarul „Andreian“ din Sibiu s'a constituit în ședința ținută la 8/21 Septembrie 1912 sub presiul Preacuvioșiei Sale Dr. E. Roșca, director seminarial, în modul următor: Președinte: Dr. N. Bălan, prof. semin.; Vicepreședinte: Ioan Sandu, cleric anul III; Notar I: Efrem Coteșiu, cl. a. III; Notar II: Nicolae Dima, cl. a. I; Cassar: Ioan Goron, cl. a. II; Controlor: Ioan Ciuca, cl. a. III; Bibliotecar: Ioan Stănilă, cl. a. I; Vicebibliotecar: Silviu Teșosu, cl. a. II; Econom: George Suci, cl. a. II. Membri în comisiunea literară: Dionisie Bucur, cl. a. III, Mircea Oprea, cl. a. III, Nicolae Țondrău, cl. a. III, Constantin Bodea, cl. a. II, Grigoriu Biji, cl. a. II, George Rimbaș, cl. a. II, Nicolae Gogonea, cl. a. I, George Maior, cl. a. I, Aurel Nan cleric anul I.

Un izvor mare curge din nou în urma ploilor. În Brașov eră o fântână cu un izvor foarte bogat în apă. Din cauze necunoscute, izvorul a secat cu totul și de câțiva ani nu mai da apă. În urma ploilor celor multe din săptămânile trecute, izvorul a început să curgă de nou dând multă apă.

Emulare de football. În emularea de football, care s'a ținut Dumineca trecută, cei din Sibiu au fost învinși de cei din Cluj.

Un teiu de o mie de ani, înflorește a doua oară. Lângă orașul Plauen (Germania) e un teiu, care are o vârstă de o mie de ani. Trunchiul lui e jos așa de gros, încât abia îl pot cuprinde 12 persoane cu mâinile întinse. Teiul e scorburos. În scorbura e așezată o masă, la care încap opt persoane. În luna trecută a început să înflorească de nou.

Străinii și portul nostru național. Conte și contesa Potoțchi (Polonezi din Galiția), veniți cu automobilul să vadă manevrele împărătești, au făcut după manevre o vizită la dl Goldiș din Arad. Ei spun, că au rămas încântați de frumusețea portului românesc și ar vrea să cumpere cât mai multe țesături și chindisituri românești pentru palatul lor din Galiția. Dl Goldiș le-a recomandat să cerceteze atelierele noastre naționale dela Orăștie și Sibiu, ceea ce au spus, că vor și face.

Străini veniți din depărtări mari nu se pot destul de minună de frumusețea portului românesc. Iar prin unele din satele noastre se găesc femei, cari îl schimonosesc, ba chiar îl schimbă!

Coadă la toporul străin s'a făcut preotul Oltean din Medesfaldu (comit. Murăș-Turda). Pentru 300 de cor., pe cari să le capete fiind catihet, a lucrat cu preotul calvin pentru înființarea unei școli de stat în comună. Tot el a fost cel dintâiu, care și-a vândut sufletul fetii lui unei culturi străine, înscriindu-o la școala străină. Ca și vulpea rămasă fără coadă, a îndemnat și pe câteva rude slabe de inger să facă ca el, care nu se rușinează să-și batjocorească limba.

Contra acestui nevrednic s'a făcut arătare la consistorul din Sibiu și nădăjduim, că-l va mătură din șirul preoților nostri. Bage-se biris la vr'un Săcuiu, a căror slugă se simte.

Concurs pentru țesături naționale. Dl D. Șt. Nenițescu, ministrul industriei și comerțului din România, a prezentat Regelui spre semnare un regulament privitor la un concurs anual despre țesături și chindisituri românești. La acest concurs pot lua parte Români din toate țările românești. Fiecare foaie sau desemn se va plăti cu 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40 și chiar 50 lei, după însemnătatea ei. Afară de aceea ministerul va da premii de o sută de lei pentru o colecțiune de 12 desemnuri à 5 lei; — două sute pentru o colecț. de 12 desemnuri à 10 lei bucata; — 300 pentru desemnuri à 20 lei și 400 lei pentru o colecțiune de 12 desemnuri à 30 sau 40 lei bucata.

Indatăce se va publica regulamentul, vom da amănunte, pentruca să se trimită și dela noi cât mai multe desemnuri și colecțiuni.

† **Ancuța Blidariu, n. Tătucu, văduva** fostului preot și asesor consistorial Mihail Blidariu, a răposat la 29 Aug. a. cor. în etate de 72 de ani în comuna Prilipeț (Bănat). A fost o adevărată mamă a tuturor celor năcăjiți, căci nici unul nu eșia dela răposata nemângăiat sau neajutat. Și-a iubit neamul și biserica astfel, încât a fost pildă vie pentru toți. Dragostea aceasta și-a dovedit-o și cu fapta, căci a lăsat următoarele fundațiuni: 234 cor. parohiei din lablanița, locul nașterii ei, 234 cor. parohiei din Valea-Bolvașnița, unde s'a născut soțul ei, și 1065 cor. în bani gata precum și 3 jugăre de pământ, clasa întâiu, în valoare de preste 3000 cor. pe seama bisericeii din Prilipeț.

La înmormântarea dela 31 August au luat parte o lume întreagă. Serviciul înmormântării a fost făcut de zece preoți, în frunte cu părintele protopop Dr. Ioan Sărbu din Mehadia.

Odihească în pace!

Luptătorul din Bosnia și Arhiducele Francisc Ferdinand. După încheierea manevrelor, Arhiducele nostru vorbiă cu ministrul Șereni afară. Intre oamenii strănși, ca să-l vadă, eră și un om mai bătrân, fără piciorul drept și îmbrăcat în uniformă de infanterist. Intrebând, cine e, i se spuse, că-l cheamă Petru Popescu. Atunci Arhiducele îi făcu semn să se apropie și-l întrebă românește: „Unde ți-ai pierdut piciorul?“ Românul răspunse: „In luptele din Bosnia, Măria Ta“.

Arhiducele l-a dăruit cu 50 de coroane, la cari a mai adaus și Arhiducele Carol Albrecht 25 de cor.

Englezi cu cortul în Sinaia. La Sinaia, reședința de vară a Regelui Carol, a sosit mai zilele trecute o familie engleză, care n'a tras la nici un hotel, ci și-a întins corturile pe o poiană din apropierea orașului. Englezul acesta e foarte bogat, dar vara, oriunde se duce, nu vrea să stea, nici el, nici familia lui, sub acoperiș de casă. Zice, că numai atunci se simte vara bine, când și noaptea poate răsuflă în aerul liber și curat.

Fiind de neam mare, Regele Carol l-a invitat și la castelul Peleş.

Sărăcia — slujbelor. În comuna Sandorf (Ungaria apuseană) eră vacant postul dirigintelui postal. La direcțiunea postală din Ödenburg (Șopron) și-au trimis 130 de concurenți cererile. Intre ceice au cerut postul, erau mai mulți ofițeri, câțiva preoți, chiar și unul, care fusese vicecomite. La urmă a fost numit un fost pretor, fiul deputatului Otto Förster, mort nu de mult.

Goana după acest post de slujbaș mic dovedește, că decât „domn“ cu multă școală și multe răbdări mai bine plugar, meseriaș sau negustor, căci toți au lipsă de acștia, dar de slujbași nu prea.

Coadă la topor s'a făcut preotul român (?) din Făurești, căci s'a apucat să spună în Lăpușul-unguresc vorbirea deputatului jidano-maghiar Iloșvai pe românește, după cum scrie „Românul“ din Arad. Fapta aceasta de slugă la străin tot nu-l va ridica pe scaunul episcopesc din Hodo-roagă, iar Românii naționaliști din Făurești vor ști să-l învețe minte pe slujitorul altarului străin.

Comandantul unei armate prins la manevre. Și în Franța au fost la sfârșitul lunei trecute manevre. Soldații erau împărșiți în armata albastră și cea roșie. Generalul Marion, care comandă armata roșie, spuneă mereu, că aeroplanele nu plătesc nimic în războiu. Comandantul celeilalte armate a dat ordin aviatorilor săi să cerceteze, unde s'a așezat Marion cu statul său major, apoi a trimis un escadron (companie) de cavalerie să-i prindă pe toți. Așa s'a și întâmplat. Rămânând armata roșie fără comandant și fără stat major, manevrele au trebuit să înceteze.

Alt cutremur de pământ în Turcia. În ținutul, unde a fost înainte cu câteva săptămâni cutremurul, care a prăpădit o mulțime de oameni și a nimdicit sate și orașele întregi, a fost săptămâna trecută un nou cutremur, care a ruiat și cea mai rămas. Marea eră acoperită cu un strat gros de noroiu, aruncat din lăuntru pământului de puterea gazurilor înfierbântate. Și acum au fost mulți morți și răniți. Coasta mării a început să se cu-funde.

O librărie românească perdută. „Librăria Murășanu“ din Brașov a fost cumpărată de jupânul Rosenberg David. — În Brașov!

Averea unui împărat. Țarul Rusiei e cel mai bogat om de pe pământ. Pe lângă cele vre-o 30 de milioane plăta anuală, are moși în întindere de opt mii de kilometri pătrați sau 800 de mii de hectare (cam 1400 de mii de jugăre, o țară întreagă!), 325 de palaturi și castele și 20 de mii de servitori. Din neamul țarului sunt în viață un frate al bunicului său, patru unchi, patru veri primari, zece veri de gradul al doilea și treisprezece veri de gradul al treilea. Fiecare din aceștia are o plată anuală de câte cel puțin două milioane de coroane.

Crâjma. În crâjma din Găvojdia (comitatul Caraș-Severin) s'au întâlnit Iosif Micolu și Ioachim Popeș, doi țărani, cari se dujmaniau de mult. Micola a luat un par și a lovit pe nenorocitul Popeș așa de rău în cap, încât a căzut mort. Acum unul e în mormânt, celalalt în alt mormânt, temnița.

Un vapor trăznit. Puntea unui vapor ajuns la începutul acestei luni în New-York eră jumătate arsă. Când trecea preste Oceanul-Atlantic, fulgerul a trăznit în el, aprinzând un catard, precum și o parte din puntea vaporului. Pe ajutorul de căpitan l-a orbit fulgerul. Numai cu mare greutate a putut ajunge vaporul în port.

O laie de Țigani prinsă cu armată. În multe sate din Bohemia de meazăj, s'au săvârșit o laie de 50 de Țigani o mulțime de furturi. Neputând jandarmii singuri să-i prindă, au eșit și soldați, cari dând preste ei într'o pădure, au încunjurat corturile și i-au arestat pe toți. În căruțele lor s'au aflat o mulțime de lucruri furate.

Un revolver, care să descarcă în geantă. Un călător sosit în gara din Pesta și-a dat geanta (tașca) unui hamal, ca să i-o ducă. Când a așezat hamalul geanta pe o cărucioară, unde mai erau și alte pachete, a răsunat o detunătură și bietul om a căzut rănit în șold. Poliția a descuiat geanta și în lăuntru s'a găsit un revolver, care s'a descărcat singur.

Apărarea polițiștilor în contra tâlharilor. În nici o capitală din Europa nu sunt atâția tâlhari ca în Paris, unde abia trece zi fără ca să fie cineva omorât și jefuit. Tâlharii parizieni, numiți apași, sunt așa de îndrăzneți, încât atacă și pe polițiști, omorându-i. Un învățat din Paris a inventat un fel de gaz (aier), care înecă pe celce e silit să-l inspire (înghită). Gazul acesta e pus într'o bombă. Indatăce polițistul, care are bombe, îi dă drumul, tâlharul începe să strănute, ochii i-se împăingenează și el cade amețit, fără să moară însă. Tot învățatul acesta a mai iscodit un alt gaz, care lăsat liber strică gazul celalalt, așa că nu mai are nici o putere.

Un tren asvârlit în aier. Ajungând un tren militar în stația Rusaevca (Rusia), a sburat în aier. În tren se află, pe lângă soldați, în câteva vagoane mult praf de pușcă și cartușe, cari s'au aprins din cauze necunoscute. Exploziunea a sfărâmat vagoanele și au stricat și calea ferată pe o întindere mare. Dintre soldați, 43 au fost răniți greu.

Ardă moara, numai peară și șoa-recii! Așa va fi gândit badea Cristea Săr-mă din Fundenii-Frunzânești (județul Ilfov), care trăia rău cu fiul său însurat. Într-o noapte se luară iară la ceartă. Bătrânul, mănios, eși afară și, ca să se răz-bune, dete foc casei, care a ars până la pământ (eră de huele și coperită cu stuf, cum sunt multe în România). Cei din casă au scăpat. Bătrânul a fost arestat.

Mătasă măiestrită din — sticlă (glaje). Mătasă adevărată e numai cea dela vermii de mătăsă. Aceasta fiind scumpă, de mult și-au bătut unul și altul capul să facă mătăsă măiestrită din alte materii ieftine. Un Englez a aflat mijlocul să facă mătăsă din sticlă. Sticla e prefăcută în fire cu mult mai subțiri decât un fir de păr omenesc. Firele acestea sunt apoi lucrate cu tot felul de materii, cari le fac strălucitoare și elastice (se întind și indoesc fără să se rupă). Astfel prelucrate, se pot împleți și se pot țese fără nici o greutate.

Manevre încurcate. Cetitorii nostri știu, că în Anglia nu e serviciu militar obligator. Acolo sunt numai soldați cu plată, angajați cu contract. Armata engleză încă face manevre, ca și armata noastră. La manevrele din anul acesta a fost o încurcătură așa de mare, încât au trebuit să le sfârșească înainte de vreme. Ofițerii spun, că aieroplanele au spionat așa de bine, încât nici una din armate n'a putut să ocupe un loc, fără ca să știe dușmanul unde e.

Primejdia prafului de pușcă. În prăvălia unui negustor din Pesta a explodat, din cauze necunoscute, o cutie cu praf de pușcă. Puterea exploziunii a fost așa de mare, încât a aruncat în stradă fereastră cea mare, în care erau așezate mărfuri. O femeie a fost rănită de niște cioburi de sticlă, din prăvălie a ars o parte.

Omorât de lei. Unele circuri (circus) au și lei dresați (invățați), ținuți însă în cuști, unde intră careva din circ și face tot felul de deprinderi cu ei. În Ohengheș (Ungaria) eră un astfel de circ, care aveă doisprezece lei. Nevasta directorului, văzând într-o seară, că leii sunt foarte mănioși, n'a cutezat să intre la ei. Un comediant tinăr, care se deprinsese cu leii, a intrat la lei în locul femeii. Abia deschisese ușa cuștii, și un leu mare se repezi la el sfârșindu-i pieptul cu ghiarale. Au sărit păzitorii și l-au scos din ghiarale feară, dar bietul om a murit după un cias.

Ingropat și iară desgropat. În spitalul din Cluj murise Ioan Popovici, secretar la administrația financiară din Brașov. Trupul lui a fost pus într'un sicriu așezat în camera morților. În aceeași zi aveă să fie înmormântat și un alt mort de religia romano-catolică. Dimineața la 10 ore a fost înmormântarea lui Popovici, care eră Român. Când veniră preotul nostru și cu rudele mortului, sicriul eră dejă închis, capacul bătut cu cuie. După amezai a fost înmormântarea străinului. Când veniră rudele acestuia, văzură că în sicriu e un străin și nu mortul lor. Ce să întâmplase. Servitorii spitalului schimbaseră morții, punând pe fiecare în sicriul celuilalt. Cădavrul străinului a fost desgropat, așezat în sicriul lui și înmormântat a doua oară.

ECONOMIE

Statutele Societății cooperative sătești.

(Urmare).

CAP V.

Bilanț. Fond de rezervă.

§ 22. Anul social începe la 1 Ianuarie și se termină la 31 Decembrie.

La sfârșitul fiecărui an social se va face un inventar amănunțit de toată averea și datoria societății, stabilind bilanțul general.

§ 23. Bilanțul va trebui să cuprindă:

a) Avera societății și anume:

1. Valorile în numerar și în lucruri.
2. Creanțele, actele societății.
3. Valoarea actelor fondului de rezervă.

b) Datoriile societății și anume:

1. Sumele datorite creditorilor.
2. Dobânzile de plată.
3. Fondul de rezervă.
4. Câștigul curat.

§ 24. Bilanțul și conturile se vor pune la dispoziția oricărui societar cu 8 zile înainte de adunarea generală ordinară, împreună cu un proiect de felul, cum se va întrebuința câștigul curat.

Fiecare societar e în drept să-și scoată o copie de pe aceste acte.

§ 25. Din veniturile societății se vor scădea:

1. Cheltuielile societății.
2. Salariile personalului.
3. Dobânzile plătite cum și cele ce societatea va mai datoră la sumele împrumutate.
4. Amortizarea lucrurilor.
5. Pierderile, ce societatea va încerca în cursul anului.
6. Restul se va împărți:
  - 35% Fond de rezervă.
  - 15% Consiliului.
  - 10% Cenzorilor.
  - 40% Membrilor în raport cu valoarea operațiunilor, ce au avut cu societatea.

§ 26. Fondul de rezervă se formează precum am arătat în §-ul de mai sus și va servi la acoperirea pierderilor, ce întâmplător s'ar produce.

Fondul de rezervă se va plasa în efecte publice ale Statului sau garantate de stat și se vor depune spre păstrare sau la Casa Centrală a Băncilor Populare, sau la altă instituție desemnată de adunarea generală.

§ 27. În caz, când societatea s'ar desființa, fondul de rezervă se va putea împărți între membri dacă numărul lor, în acel timp, va fi de două ori mai mare cel puțin decât numărul membrilor, cari au înființat-o, și dacă împărțirea e încuviințată de o majoritate de două treimi din numărul membrilor.

În caz, când nu se va putea împărți, se va dona Băncii populare.

CAP VI.

Administrația.

§ 28. Organele Societății sunt:

- a) Adunarea generală.
- b) Consiliul de administrație.
- c) Comisiunea cenzorilor.
- d) Contabilul.

§ 29. Membri consiliului de administrație, ai comisiunii cenzorilor și lichidatorii nu pot fi decât Români majori, cari se bucură de drepturile civile și politice.

§ 30. Atribuțiunile adunării generale sunt:

- a) Să chibzuească asupra tuturor chestiunilor, ce îi sunt puse la cunoștință.
- b) Să aprobe bilanțul și întrebuințarea veniturilor.
- c) Să hotărască felul de acoperire al pierderilor.
- d) Să dea Consiliului de administrație descărcare de gestiunea lui.

§ 31. Adunarea generală se întrunește în ședință ordinară odată pe an, în cea dintâiu Duminecă din luna lui Februarie.

§ 32. Adunarea generală poate fi convocată în ședință extraordinară de către consiliul de administrație, fie din voința lui, fie după cererea comisiunii de cenzori sau a zece membri.

Convocarea trebuie să cuprindă locul, data și ordinea de zi.

Convocarea, afară de cea prevăzută în § 21, trebuie să fie afișată cel puțin cu 15 zile înainte de ziua fixată pentru întrunire, atât la localul băncii, cât și la localul primăriei, școlii și bisericii.

Adunarea este legal constituită când se vor întruni jumătate plus unul din numărul membrilor înscriși.

Dacă la prima adunare nu se întrunește acest număr, se va face o nouă convocare preste două săptămâni, când se va ține cu oricâți membri vor fi prezenți.

Adunarea este prezidată de către președintele consiliului de administrație, în lipsa lui de vicepreședinte și în lipsa vicepreședintelui de cel mai în vârstă dintre membri.

Fiecare adunare numește doi secretari.

Hotărârile adunării generale consemnate în procesul verbal semnat de președinte și secretari se vor lua cu majoritate de voturi, afară de cazurile prevăzute la art. 46, când se va urma precum se arată la acele articole.

§ 33. Voturile adunării generale se fac prin ridicare de mâni, afară de cazul când 15 membri ar cere votul secret cu bile sau cu buletine (țiduli) scrise.

Consiliul de administrație.

§ 34. Consiliul de administrație se compune din cinci membri și se alege pe trei ani de către adunarea generală.

În fiecare an se reînnoiește prin tragere la sorți câte unul.

Cel eșit la sorți poate fi reales.

Unul din membri va îndeplini funcțiunea de președinte, unul pe cea de casier și unul pe cea de secretar.

§ 35. În caz, când vreunul din membri Consiliului de administrație ar înceta de-a mai face parte din consiliu, comisiunea cenzorilor va desemna persoanele, care să înlocuească pe cei eșiți până la adunarea generală ordinară.

Membri noi vor funcționa până la împlinirea termenului membrilor, pe cari îi înlocuiesc.

§ 36. Societatea este reprezentată în actele judiciare și extrajudiciare prin președinte sau alt membru anume însărcinat de consiliul de administrație. (Va urma.)

Știri economice.

Starea recoltei și a sămănăturilor. După raportul pe 20—31 August n. al ministrului de agricultură, ploile cele multe au cauzat multe pagube, căci s'au revărsat râurile, mai ales în Ardeal, și au înecat câmpuri întregi de bucate împedcând strângerea lor sau stricându-le. Timpul ploios a mai împedcat și unele sămănături de toamnă, a întârziat îmblătitul, așa că multe bucate au crescut.

Seceratul secării a întârziat. Paie de secară sunt multe.

Orzul a dat o recoltă mulțumitoare în Ungaria, slabă în Ardeal.

Recolta ovășului a dat un rezultat mijlociu.

Porumbul a suferit de pe urma ploilor și e teamă că nu se va coace pe unele locuri, de va rămâne timpul tot ploios și răcoros.

Cartofii au început să putrezească pe alocurea din cauza ploilor.

Rapița de toamnă, care a fost sămănată, a răsărit frumos.

Varza (curechiul) e frumoasă, dar umezala prea mare începe să-i strice.

Nutrețurilor le-a priit umezala, dar cele cosite nu se pot usca.

Pășunile sunt bune, prin Ardeal însă au fost unele acoperite de apă, așa că anul acesta sunt pierdute.

Viile suferă din cauza timpului recoros și din a peronosporiei.

Scumpirea vinurilor. Anul acesta, rodul viilor va fi mic. Ce n'a stricat înghețul, au stricat în multe locuri pe jumătate tot felul de boale de frunze și de struguri.

Pentru transportul mustului. Ministrul de comerț a dat ordin șefilor de gară să aibă grije, ca vasele cu must să fie transportate cu cea mai mare grabă, cele goale asemenea. A mai pus în vedere personalului dela trenuri să grijască de vase, ca să nu se strice.

Reuniunile de asigurare „Esechiana” și „Salvator” au fost oprite de tribunalul din Esec să mai lucreze. Impotriva lor s'a pornit cercetare criminală. De asemenea a oprit tribunalul din Timișoara reuniunea de asigurare Bios, care lucrează ca și cea Esechiană.

Singura bancă sigură, la care se pot asigura Românii, e Banca generală de asigurare română.

Ultime știri.

Delegațiunile.

După ce Tisa, în ședința de Mercuri săptămâna trecută (18 Sept. n.) a dat pe deputații din opoziție afară din dietă, — partidul guvernamental a ales pe cei 60 de delegați ai dietei ungare, cari adunându-se anul acesta la Viena împreună cu delegații austriaci au să se sfătuească despre trebile comune (armata și afacerile externe mai ales) ale monarhiei. După aceasta alegere dieta s'a închis. În tot timpul cât se întrunesc delegațiunile în Viena, dieta nu va ține ședințe.

Delegații dietei ungare au plecat la Viena, unde Luni în săptămâna aceasta, s'au început ședințele delegațiunilor, cari vor ține 3—4 săptămâni. Din opoziție încă au plecat la Viena 35 de deputați. Când a auzit Tisa despre gândul lor să meargă la Viena, au trimis acolo o mul-

țime de polițiști secreți, ca să-i supravegheze. Lui Tisa și celorlalți guvernamentali le era frică de bătaie.

Când au sosit Sâmbătă seara cei 35 de opoziționali, au fost primiți la gara din Viena de mai multe mii de oameni, cei mai mulți socialiști din Ungaria, cari lucrează în Viena. Aceștia i-au aclamat pe opoziționali strigând „Jos Tisa!”, „Jos Lukaci!”.

Duminecă seara deputații opoziționali au ținut apoi o conferință spre a lua ultimele hotăriri pentru ziua de Luni, când s'au întrunit delegațiunile.

Deși delegații unguri s'au întrunit în ședință numai Luni la 4 ore după amiază, — totuși încă de dimineață în fața Casei ungare din Bankgasse (strada Băncii) începuse a se aduna lume curioasă. Renumitul inspector de poliție Pavlik încă sosește însoțit de 100 de polițiști unguri. (Poliția din Ungaria s'a dus din motivul următor: Casa ungară din Viena e proprietatea statului Ungariei, prin urmare în lăuntru casei și în curtea ei nu se poate cere, ca să țină ordine poliția din Viena. Afară în stradă e însă dreptul și datorința poliției vieneze).

Deputații din opoziție, cari au venit să între pe la 4 ore, au cerut bilete de intrare, ca să asculte decursul ședințelor. Dar n'au primit decât 10 inși. Celelalte bilete — cu totul s'au dat 54 — au fost date anume înainte altor persoane. Opoziționali fac gălăgie, se produc câteva încăerări între poliție și deputați dar ei nu pot să rupă cordonul poliției. În lăuntru pot intra numai cei 10 inși cu bilete.

După ce se deschide ședința deputatul dietei Károly Mihaly, unul din cei 10, strigă: Delegațiunea s'a ales în mod nedrept. Protestăm în contra alegerii.

Se produce larmă și zgâmot. Președintele vrea să ordoneze darea afară a publicului de pe galerie, dar opoziționali bagă de seamă și ies de bună voie înainte.

Făcându-se liniște, delegațiunea ungară și-a continuat lucrările mai departe, alegându-și de președinte pe baronul Lang. După aceea ministrul de războiu Aufferberg și-a prezentat raportul despre cheltuielile armatei, apoi s'a închis ședința. (E de observat, că delegațiunile ungară și austriacă țin ședințe atât singure, cât și amândouă la oaltă, după cum e de lipsă.)

La ieșirea în stradă, deputații opoziționali au fost primiți cu strigăte de aclamațiune din partea publicului, Marți ei au plecat înapoi la Budapesta, unde, la gară au fost întâmpinați de deputații opoziționali rămași acasă și de o mulțime de socialiști. De asemenea au eșit spre întâmpinare și mai mulți studenți universitari cu steaguri.

Cu toate acestea, mergerea deputaților opoziționali la Viena n'a avut nici o izbândă. Că ei au protestat de pe galerie contra alegerii delegaților, e atâta cât și nimica. Gazetele opoziționale scriu însă ca și când cine știe ce ar fi făcut ei în Viena, pe când foile vieneze nu văd un lucru mare în tot tărăboiul opoziționalilor.

Se vorbește și de pace între opoziție și guvern, dar aceasta ar trebui să o înceapă opoziția. Așa se zice, că ar fi declarat ministrul de agricultură Serényi. El a zis, că pe Tisa și Lukács nu-l vor lăsa se cadă, iar dacă nu vor înceta scandalurile, atunci ordinea se va susține tot cu mijloacele de până acum, adică cu poliția.

Vărsările de apă și ploile

țin mereu în cele mai multe părți ale țării. Locuitorii din jurul râurilor mai mari sunt tot cu groaza în sân, că în orice moment apa va crește și mai tare, revărsându-se fără milă.

Dela Teiuș spre Alba-Iulia Murășul s'a revărsat foarte tare. Ținuturi întregi sunt cuprinse de apă. Totul arată ca o mare. Aceeași privesc dela Teiuș spre Aiud și Murăș-Uioara. Cucuruzul pe multe locuri e nămolit și culcat la pământ. Multe fânuri, iar pe alocurea și clăi de grâu, stau înecate în apă. Pe întreaga valea Murășului în sus s'a revărsat apa mai mult sau mai puțin, după cum a fost de cuprinzătoare alvia.

În părțile Rodnei vechi plouă de 4 săptămâni. Someșul mare a eșit din alvie în două rânduri. Zilele trecute a și nins pe acolo, munții și dealurile au fost deodată albe ca iarna. Mulțime de clăi stau pe câmp înegrite de ploaie, iar fânul putrezește. Oamenii sunt desperați cu totul.

În comitatul Maramurășului ploile au pricinuit pagube de milioane, îndeosebi în cercul Vișeuului. Vremea e tare rece, pe munți a început a ninge. Dintre comunele așezate pe Valca Izei mai mare pagubă a suferit comuna Bărzava. În munții Marmăției ninge de câteva zile ca în miez de iarnă. Zăpada a ajuns în unele locuri la înălțime de un metru. Iarna, care și de altfel durează pe aici 6—7 luni, va fi anul acesta și mai lungă și e temere că nici anul ce vine, populațiunea nu va putea scoate nici o boabă de grâne din sămănături. Aproape toate locurile mai joase au fost inundate de valurile Tisei și ale Izei. Comuna Slatina a ajuns aproape întregă sub apă.

Astfel de știri sosesc și de pe Crișuri și din părțile Vașcăului.

La sfârșitul săptămânei trecute în Budapesta a eșit Dunărea, revărsându-se pe unele strade, mai cu seamă în partea hallei centrale, care a fost cuprinsă de apă. S'a fost oprit circulația și încărcarea de mărfuri pe vapoare.

Întreg ținutul din jurul Reghinului s'a sesc și acoperit cu apă. În comunele Dinăcu și Ieciu apa a intrat în case. Pe stradele Reghinului unguresc apa s'a ridicat atât de mult, încât a pătruns pe ferestri în casele oamenilor. Umblarea pe stradă se face cu plutele. În Ghemesig și Radnotfaia au fost surupate mai multe case. Lina ferată lângă Poleți-Ilva a fost stricată pe o întindere de vr'o 200 metri. Circulația e întreruptă. În Lechința (comit. Bistrița-Năsăud) mai multe case s'au prăbușit.

În jurul Dejului încă s'a revărsat Someșul. Trenul între Dej și Bistrița nu umblă din cauza apelor.

Comunele așezate în jurul Târnavei mici, în partea de pe la Diciosânmartin, deasemenea au suferit pagube.

În România încă au căzut ploi mari prin unele părți. Orașul Ploiești a fost inundat cu totul, deasemenea a plouat și în jur. Mai multe râuri s'au revărsat. Viile și cucuruzele au suferit pagube însemnate.

Din Cernăuți (Bucovina) se vestește, că râul Sucevei a dat afară din alvie, astfel că mai multe comune au ajuns sub apă. Gara dela Brodina a fost ruinată.

Poșta Redacției și a Administrației.

Orșova. Aglomerația de material a fost în săptămânile acestea așa de mare, încât nu n-ia fost cu putință să dăm raportul în toată întinderea lui. Ca să numai fim siliți să amânăm publicarea lui, dăm în numărul acesta un extras. **Ecica-veche.** Poeziile d-tale, trimise mai săptămânile trecute, sunt drăgălașe, dar nu sunt nici populare, nici de celece se publică prin reviste, ci de acele, pe cari le scriu tineri în albumuri la d-șoare.

Gerasim Bejean-Buciumi (Sălagiu). Nui este ertat nici unei gazete românești să publice astfel de corespondențe până când lucrul nu e hotărât la Consistorul din Blaj. Dacă vi s'ar face cu hotărârea, ce vi s'ar da, o nedreptate, atunci publicăm bucuros.

Miheșul de Câmpie. Un extras din raportul trimis se va publica în numărul viitor.

Matei Gligor în C. Am dat scrisoarea domnului respectiv.

E. A. C. în B. Pentru numărul trecut a sosit prea târziu.

Nicolae Nemeș în Lăpușnic. Foia D-Tale Nr. 35 a venit înapoi. De ce?

N. C. și I. B. în Sebeșel. În care foie ați cetit despre cele ce scrieți? Noi nu înțelegem despre ce este vorba, de aceea nici nu Vă putem da răspunsul dorit.

Nicolae Răzări A. Nu trimite după așa ceva.

Vasile Muntean și I. Popa Chipară în S. De aici foile merg în rânduială. Am trimis din nou Nr. 37.

I. Varga, Daia săsească. Acelaș răspuns. **Ionică Drăgan, Ostrov** Foia D-Tale merge în rânduială de aici. Nrii 31 și 32 i-am trimis din nou. Intreabă deci la poșta de acolo și lasă-no mai domol cu „păra la județu“.

George Bidiga, fost soldat în Bruck a. d. L. Scrie-no adresa de acasă pentru a-ți putea trimite cărțile comandate.

Aron Stanciu I. Ioan, Nădăștia de jos. Cu părere de rău am aflat, că pe la D-Voastră de trei săptămâni tot ploaie, bucatele sunt scumpe, cucuruzul nu se cace, iar grâul nu se poate săunăna — Cât pentru fonie își facem cunoscut, că de aici merg regulat în fiecare săptămână. Scrie-no acum o primești? Co numero n'ai primit?

Gavril Trușă, Belbar. Tot asemenea și D-Tale își merg foia regulat de aici. Scrie-no ce numero n'ai primit?

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Facem cunoscut, că cine nu primește vr'un număr din foile să reclameze îndată la poșta, sau la noi cel mai târziu în 2-3 zile după aceea. Iar nu după săptămâni, când nu mai avem acei numeri.

Cine n'ar avea partea romanului „Cu paloșul“ complet, dela început, să ne scrie acum până mai avem. Bine înțeles, e datoria fiecăruia, ca să-și grijească foile din cât se poate. În viitor nu vom mai putea trimite nici din acestea așa multe. Iar cine nu cetește toate foile, acela nu va putea înțelege cum se cade acest roman istoric atât de interesant și frumos. Orijiți, deci, partea foii cu romanul!

Abonați noi la „Foaia Poporului“ se primesc cu începutul fiecărei luni. Toți aceia, cari abonează acum „Foaia Poporului“, primesc în cinste partea din foie a romanului „Cu paloșul“ de când s'a început publicarea lui, adică dela Nr. 52 din 1911 încoace.

„Foaia Poporului“ cu numărul se află de vânzare în Sibiu — în tot decursul săptămânei — la Administrația foii, strada Măcelarilor Nr. 12, precum și în trafica și prăvălia de ziare L. v. Németh în strada Turnului (Saggasse) Nr. 12, iar pentru partea de sus a orașului în trafica și prăvălia de ziare H. Frank, strada Cierădiei Nr. 36.

Loc deschis.

Fiecărui frizer care ni se adresează nouă îi trimitem gratis două briciuri de porțelan, — aparate de desinfectat, — ornate cu aur. Frizerul trebuie să plătească numai spresele de trimitere (porto). Tot odată trimitem gratuit două afișe și câteva broșuri cu titlul „Ce înțelegem noi sub cuvântul Hygienă“, de Dr. Keleti și Murany fabrică chimică în Ujpest.

Spre știre. 749 1-

Se aduce la cunoștința învățătorilor, că cărțile de cetire de Dr. I. Stroia. Lăpădat și Crișan s'au aprobat de In. ministru și anume: Abecedarul, ediția III sub Nrul 89,898/912, Cartea de cetire pentru cl. III sub Nrul 116,523/912, Cartea pentru clasa V și VI sub Nrul 45,574/912.

Aprobarea cărții de cetire pentru cl. II și IV va urma în zilele aceste.

Dentist 615 7-58

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

intrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Localul de întrunire al Românilor din Sibiu și jur este **Restaurantul Brote**, pe promenada Bretter, unde se află mâncări și beuturi bune și ieftine.

Bioscopul Apollo. La cererea generală a publicului sibian, Bioscopul Apollo se strămută pentru sezonul de iarnă din piața Hermann în sala dela Gesellschaftshaus unde se vor ținea toate producțiunile cu începeră dela 1 Octombrie st. n. Se dă aceasta știre spre orientarea multilor vizitatori, cari merg la interesantele producțiuni ale bioscopului Apollo.

Un servitor deștept

care să știe limba germană, se caută pentru Librăria și tipografia „Foi Poporului“.

Călcăie de gumi

nelntrecute!

Păziți-vă de imitațiuni!

F.G.

Biblioteca

„Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. **Nichita Balica**, povestire istorică de **Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel**, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. **Doine și strigături**, culese și întocmite de **Nicolae Regman**. Ediția III.
- Nr. 3. **Găsitul**, poveste de **Emil V. Degar** și **Punga cu noroc și căciula fermecată**, povestire orientală preluată de **Silvestru Moldovan**, Ediția III.
- Nr. 4. **Pomăritul**, sfaturi în formă de dialog, de **Iustin Sohorca**, înv. Ediția II.
- Nr. 5. **Ulisse**, regele din Ithaca, povestire istorică de **Silvestru Moldovan**.
- Nr. 6. **Ris și veselie**, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. **Găcitură**, de **Isidor Dopp**, înv. Cu un adnex: **Glume**. Ediția II.
- Nr. 8. **Edip**, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de **Silvestru Moldovan**.
- Nr. 9. **Poezii populare și povești**, greble și netezite și la lume împărțite, de **Parteniu Giurgescu**.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru poșta este a se trimite 5. ban deosebit de fiecare carte (număr).

Alte numere în pregătire.

1-2 calfe de blănar

cari știu perfect a înblăni bunzi, baltoane și rocuri se primesc imediat la

753 1-8 **I. STEFLEA** magazin de blănărie SIBIU, PIAȚA-MARE 18.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 24 Septembrie st. n.:

Grâu	Cor. 16.-	până 17.80	de hectolitru
Săcară	12.60	18.60	
Orz	1.-	15.-	
Ovăș	6.50	8.80	
Cucuruz	16.60	17.-	
Cartofi	5.-	7.-	
Fasole	20.-	24.-	
Fână Nr. 8	86.60	86.60	la 100 chilo
" 4	35.80	85.60	
" 5	84.60	84.60	
Blănină	156.-	160.-	
Unsore de porc	156.-	160.-	
Sân brut	56.-	60.-	
Sân de lumini	80.-	86.-	
Sân de lumini topit	104.-	104.-	
Săpun	68.-	66.-	
Fân	4.-	5.-	
Lemne defoc neplatite	10.20	10.60	la met. cub
" " plutate	8.50	8.80	
Spirit rafinat	2.23	2.26	la litru
Spirit ordinar	2.20	2.10	
Carne de vită pentru supă	Cor. 1.36	până 2.-	la chilo
" " friptură	1.63	2.-	
" " vițel	1.20	1.80	
" " porc	1.20	2.-	
Ovăș 10 bucăți	67.-	80.-	
Un pătrăr de miel	80.-	1.30	
Carne de cal	80.-	1.30	

În BUDAPESTA în 22 Septembrie st. n.

Sân de Tisa 78 chilo	Cor. 11.10	până 11.50	la 50 chilo
" 79	11.25	11.45	
" 80	11.35	11.55	
" 81	11.35	11.50	
Săcară	9.45	10.60	
Orz	9.40	9.65	
Ovăș	9.85	11.60	
Cucuruz	9.70	9.75	

Prețul banilor în 25 Septembrie n.

Galbeni	Cor	11.32	vândut
100 Lei, hârtie		94.10	94.90
100 Lei, argint		93.-	94.50
Lire turcești, aur		21.45	21.65
1 fant șterlingi englezești		23.88	24.13
100 marce, aur		117.55	118.-
100 hârtie		117.55	118.-
Napoleon		19.08	19.14
100 Ruble rusești, hârtie		253.-	2.55-
100 " argint		242.-	2.45-

AVIZ.

A apărut **Conversațiunea maghiară pentru clasa I, II și III a școalelor populare**, de Iuliu Crișan. Cartea e aprobată sub numărul ministerial 100966/1912.

E cel mai bun conducător în propunerea limbei maghiare, atât pentru învățătorii cari știu, dar mai ales pentru ceice nu știu deplin limba maghiară. Prețul e 1 cor. 50 bani.

Se poate procura dela **W. Krafft** în Sibiu (Nagyszeben) sau dela **Teodor Dobrin**, neguțator în Săliște (Szelistye).

E în interesul fiecărui învățător să aibă aceasta carte.

Târgurile de țară.

(Zua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

15 Septembrie: Reteag.

16 Septembrie: Bichiș, Ciuc-Sereda, Eted, Ghioroc.

17 Septembrie: Alba-Iulia, Mălăncrav, Bachnea, Cincul mare, Codlea, Debrețin, Rușii munți.

18 Septembrie: Pauliș, Șieul mare.

19 Septembrie: Borossebes, Vinga.

20 Septembrie: Bioziod, Caransebeș, Iara.

21 Septembrie: Borșea, Cal, Crișpatak, Komarom, Ludoș, Odorheiu, Orăștie.

22 Septembrie: Buziaș.

23 Septembrie: Bran, Segedin, Silinghia, Vinga.

24 Septembrie: Bașon, Bozovici, Săbăd, Săliște (com. Sibiului).

25 Septembrie: Birchiș, Crasna.

26 Septembrie: Sepsi-Sân-Georgiu.

27 Septembrie: Becicherecul mare, Ciacova, Ciuc-Sân-Domocoș, Cohalm, Olpret, Sărnașul mare, Trăscău.

28 Septembrie: Arpașul de jos, Iaschnova, Jibău, Ilia, Roșia, Zabola.

29 Septembrie: Batania, Sălasul de sus.

30 Septembrie: Cianadul sârbesc și nemțesc, Micăsasa, Pâncota.

1 Octombrie: Canija mare.

2 Octombrie: Aletea, Dicio-Sân-Mărtin, Ferihaz, Paraid, Petroseni.

În aceste zile se țin în comunele de sus târgurile de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, cu obiceiul, cu 1-2 zile mai înainte.

Cancelarie advocațională.

Am onoare a face cunoscut, că mi-am deschis cancelarie advocațională în **Lugoj**, Piața Isabela Nr. 18 (casa proprie).

Cu stimă

Dr. Virgil Bésán.

advocat.

738 2-3

Nr. 901/912

746 2-2

Publicațiune.

Comuna Guraro dă în 29 Septembrie 1912 n. la 2 oare p. m., în întreprindere prin licitație publică **clădirea cărcimei comunale** împreună cu clădirile de lipsă laterale.

Prețul strigării 14077 cor. 88 fil. Vadiu e 5%.

Licitația va fi verbală, însă înainte de începerea licitației verbale se primesc și oferte în scris provăzute cu vadiul recerut.

Planurile, preliminarul și condițiunile de licitație se pot cere în cancelaria comunală de aici. Guraro, în 17 Septembrie 1912.

Primăria comunală.

Publicațiune.

Comuna politică Ștenea (Iztina), comitatul Nagyküküllő, gara Șeica-mare, prin aceasta publică, cumcă în 6 Octombrie st. n. 1912 după amezai la 2 ore, în cancelaria comunală, dnl Ștenea, își dă în arândă pe 3 ani dreptul său de **crăsmărit** în licitațiune publică verbală împreună și cu oferte în scris.

Prețul de strigare 500 cor. Vadiu 50 cor. Condițiunile de licitațiune se pot vedea la cancelarianotarială din Boarta (Mihályfalva) în orele oficioase.

751 1-2

Ștenea, (Iztina) la 16 Sept. 1912.

Primăria comunală.

Cumpărăm sămânță de

trifoiu și lucernă

în mic și mare.

Probe cu indicarea prețului și cantității să se trimită la

Birou și Magazin Agricol

754 1-3

Szászsebes.

Un practicant

cu cel puțin 4 clase gimnaziale ori reale, care cunoaște și limbile germane și maghiare, — află aplicare (condițiunii după învoire) la băcănia

700 6-

N. Onițiu,

Nagyszeben — Sibiu.

Mare succes

au inseratele la „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretuinderea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri și prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratic sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

TUSA

răgușeala și catarul le vindecă mai bine
Bomboanele Pemete ale lui Réthy

La cumpărare trebuie avut de grijă și să se ceară anume bomboane Réthy, de oarece sunt multe imitațiuni, cari nu ajută nimic.
Prețul: o cutie 60 bani, o cutie mare 7 cor.

De vânzare peste tot locul. 755 1-6

PSALTIREA

proiecului și împăratului David în slove cirilice, legată în piele roșie cu copcio Cor. 3.80, — legată în jumătate pânăz Cor. 2.10, porto 30 fil., se află de vânzare la

LIBRĂRIA W. KRAFFT - în SIBIU

Catalogul librăriei se trimite gratuit și franco.

745 1-3

Vindecarea unui stomac de 80 ani.

Chevalier de l'Harnal, un meșneg de 80 ani, suferea aproape de 30 ani de stomac. „Eu am aprobat, — povestea el, — cu mii multe mijloace de a mă vindeca, d. e. cu medicina de L..., cu pilulele M..., cu sămânța albă de muștar, etc.

Dar odată un prieten mi-a dat ideea, că la totă mâncarea să iau o lingură din cărbunele Belloc. Mijlocul acesta îl întrebuițez de 10 ani, și nici odată nu mi-s'a reintors suferințele. Acum am scaun regulat și nu mai sufer de constipație ca mai înainte, bucurându-mă de o sănătate, care la bătrânețe cam rar se găsește.

De fapt ajunge întrebuițarea Cărbunelui Belloc, în doze de 2-3 linguri de supă după fiecare mâncare, ca astfel în câteva zile să vindece orice dureri de stomac, chiar și dacă sunt mai vechi sau cari prin folosirea unui alt mijloc nu s'au putut delătura.

Cărbunele Belloc produce o simțire plăcută în stomac, dă apetit, întetește mistuirea și delătură orice astupătură a stomacului. Belloc e un mijloc sigur contra îngreunării stomacului după mâncare, contra migrenelor, cari provin în urma mistuirii rele, contra arsurilor și junghiurilor în stomac, precum și contra durerilor de nervi ai stomacului și pântecelor, cel mai simplu mijloc, pentru a lua cărbunele Belloc, care e prefăcut în pulvăr, este, al pune într'un pahar de apă curată sau cu zahăr, apoi se mestecă, iar după aceea se bea dintr'odată sau în mai multe rânduri.

Cărbunele Belloc poate numai ajuta dar nici când strica, în orice măsură s'ar lua. Se capătă în toate apotecele.

S'au făcut încercări, ca să imiteze cărbunele Belloc. Dar aceste încercări au rămas fără rezultat și nu vindecă, fiindcă astfel de imitațiuni nu sunt preparate cum se cade.

Pentru a se împiedeca orice seducere, trebuie avut de grijă ca pe sticlă să fie numele Belloc și adresa laboratorului: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

P. S. Persoane, cari nu se pot obicinui, ca să închiță pravul de cărbune, acelea să ia mai bine Pastile Belloc.

2-3 pastile după fie care mâncare și totdeauna când se simte dureri de stomac ajung, ca să producă o înăntoșare sigură. Aceste pastile conțin cărbune Belloc curat. Ajunge a le lua în gură, unde puțin mestecate, se descompun, și le putem înghiți îndată.

Se capătă în Sibiu la: Carol Müller apotecă „La vulturul negru”, Piața mare Nr. 10. Aug. Teutsch, apotecă „La leu”, Piața mare Nr. 17, Guido Fabritius, apotecă „La urs”, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca „La urs” Vctor Roth urm. Carol Schmiedt, precum și în toate apotecele de peste tot locul.

Chevalier de l'Harnal.

Agenti

pentru încasări și vânzare dela o firmă mare ce dă marfa pe rate, se caută pe lângă salar fix și proviziune pentru comunele Ocna-Sibiului, Căminărie, Săliște, Nocrich, Mercurea și Cristian. Respectivii au a depune și o mică cauțiune. Ofertele sunt a se adresa sub numele **S. 66** la administrația Foii Poporului. 748 2-2

Haine pentru domni și băieți

costume pentru copil, pardesiuri și mărfuri de blănărie în cea mai bună calitate și cel mai nou fașon recomandată, pe lângă prețuri foarte reduse. 508 5-

Eduard Elias

Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

Beutură esecelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări nepăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecele.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,

apotecar în Sibiu. 591 18 -

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de primul rang și bine uscate, în orice cantitate, aduse dela fabrica de parchete **Neuschloss Nasicz** în Slavonia, precum și tot felul de **scânduri de brad, trepte, lați și alte lemne pentru clădit** cu cele mai ieftine prețuri recomandă și livrare 498 23-

Glanz, Szánto & Macolarius

magazin de lemn de lucru

Sibiu, strada Rulului (Flussgasse) Nr. 6

Se caută

un reprezentant care să cerceteze prăvăliile de detalii din Sibiu și jur pentru o fabrică de

Conserve de bouillon

ce se pune în Octomvrie în funcțiune. Aceste conserve de bouillon sunt inventate după un sistem nou și au un gust cu mult mai bun și mai hrănitor decât celelalte produse similare, putându-se folosi la mâncare chiar în loc de carne. 743 2-2

Doritorii să și a trezească ofertele lor sub

H. N. 1303 la

RUDOLF MOSSE, WIEN.

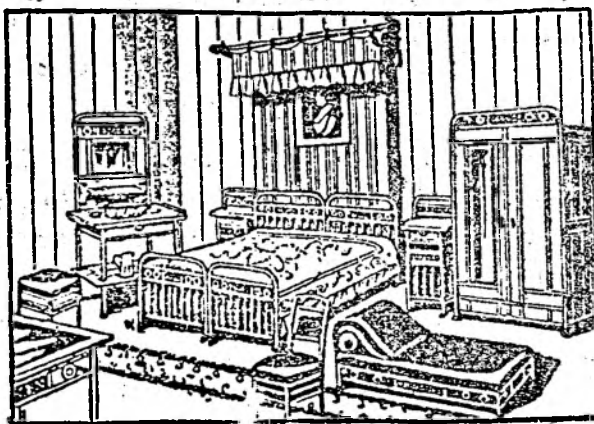
P. T. Viticultori și Proprietari!

Grăbiți a procura altoi din cele mai alese soiuri de vin alb, roșu și negru: strugari desert, de masă, ure toare pentru locuință și vin; Exquisite de rară specialitate — dela pepiniera cea mai vestită din Ungaria și străinătate: **Josif Molnar în Értarcsa**, p. u. loco, Comitatul Bihar, Ungaria. Catalogul cel mai nou la dorință să trimite gratis și francat. Altoii, Delaware, vișle, portaltoi cu și fără rădăcini, toate produsul nostru. 747 2-10

JOSIF MOLNAR

mare proprietar și pepinierist în Értarcsa, p. u. loco, Comit. Bihar, Ungaria.

Mobile in toate stilurile, cea mai solidă executare moderne

pe lângă garanția recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la bise-
1913 7 1 vechi.

În America unicul Depozit de cărți românești este Bibliotecă Română în New-York

65 St Marks Place.

145 73-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramfoane, plăci și tuburi cu cântece românești, ceasornice de tot felul, giuvaericele, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română” primește și mijloace și trimite abonamente pentru „Foia Poporului”.

Dela „Biblioteca Română” se poate comanda și „Călimdarul Poporului” pe 1512.

Prima neguțătorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof”.

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiuri.
Mare neguțătorie de rachiuri de Drojdi, Trevere și Prune.

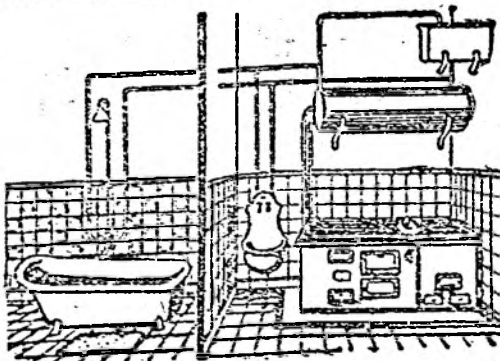
Specialități: Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Bruno Widlasch,

lăcătușerie artistică pentru mașinării și zidiri. — Atelier special de instalațiuni pentru lumină electrică, apeduct, aranjamente pentru băi, canalizări și closete.

Sibiu, Fingerlingsgasse Nr. 3.

Oferă cele mai solide lucrări: porți de fier, trepte (scări), balustrade și îngrădiri de mor-minte după desen sau după planul propriu; cuptoare și cazane, montări și transmisiuni pentru orice fel de mașini. Aranjări complete

de closete pentru canalele din orașe. Instalări de băi, apeducte și canalizări. Depozit de fântâni de apă (construcții proprii), cari s'au adeverit de cele mai bune până acum. Closete patent scutite de îngheț, montate gata, cari în cursul iernii trecute n'au înghețat în liber nici la un ger de 28 grade, liferez cu garanție pe 5 ani. 750 1-6

Cea mai perfectă executare de instalațiuni de lumină electrică, telefoane și telegrafe. Vânzare de cazane de aramă și fîncuire. — Proiecte și planuri gratuit și prompt.

Un număr foarte mare

de acții dela banca „Ajutorul“, din Șoica mare, sunt de vânzare. Informații se dau la administrația „Foi Poporului“ în Sibiu. 695 6 - 15

Se caută

un motor iscusit pentru o moară nouă cu motor sistem „Dicsele“ în comuna **Hărănglab** (Harangláb) lângă Dicșosánmártin (Dicőszentmárton). A se adresa la **Gheorghe Iltu** 736 2-3 în Vale, u. p. Seliște (Szelistyc, Szebenmegye).

O calfă de curelar

se primește numai decât în atelierul meu. **G. A. Hächel**, curelar în **Bistrita**. 731 4 - 3

Creditul nostru

de **Dr. Pompil Cioban** costă 2 coroane, plus 20 bani porto. Se poate comanda la Librăria Foi Poporului în Sibiu.

Inseratele

au mai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc prescurtându-se, la toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere îndrăznește inserarea în „FOAIA POPORULUI“. Informații să dau p. comasude să primească la administrația FOII POPORULUI.

Fabrica de săpun și lumini

Măstă cu abur a lui **Instalată la 1848.**

Meltzer în Sibiu

Prăvălie și magazin în strada Gușteritei
Filială: Piața mică și strada Cienădiei
recomandă bine cunoscutele sale fabricate, Indocsebi

Lumini de stearină și ceară

pentru biserică și înmormântări
Săpunuri foarte bune și ieftine.

Tot felul de săpunuri pentru toaletă

Revânzătorii primesc rabat mare.

La cumpărări mai mari se fac și alte persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curente se trimit la cerere gratis și franco.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr 188.

Postsparcasa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PAETENIU COSMA**

Directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargărilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

428 34—

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 8—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

Mare alegere!
Prețuri fără concurență!

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cienădiei. Palatul comandei de corp.

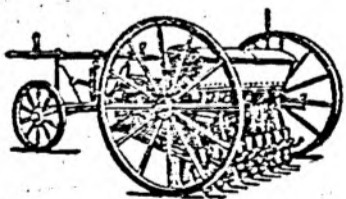
Fratii Gömöri

Reprezentanța generală pentru Ungaria

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* **Budapesta**, IX., Boráros tér Nr. 2.

a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

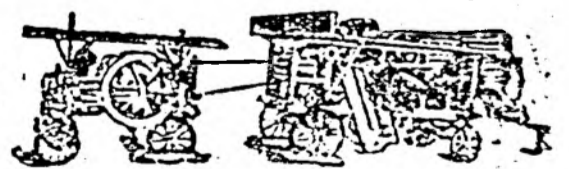

609 6-68

Mașinile de împlătit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma **FRATII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cum și a se mâna

Garnituri de împlătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de împlătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalații complete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spețele noastre, prin ceace cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

30,000 părechi

păpuți și ghețe
se vând cu preț redus

Toate în lume
se scumpesc!

pâinea, carnea, chiria caselor, — numai
păpuții și chetele escutate în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se iese

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de înaltă calitate s'a mărit în casa proprie și la Secare păreche se trage jos chiria. De aceea ei poate lăsa păpuți buni și trairici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN, Sibiu

Strada Ocnel (Burggasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Deschisă până la 10 ore înainte de amiază.
COMANDELE DIN AFARA SEVOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUMA 608 16—

Ludovic Ferencz,

EROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de primăvară și
vară în mare asortiment

noutățile 723 89—

asta chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de mătase, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Kajlam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore: — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articluri de uniformă, după precepție croitura cea mai nouă.

CERCAȚI NOROCUL!!!

Deja în 5 Octombrie a. c., va fi tragera proxima a lozurilor dela PRIMA CASSĂ DE PĂSTRARE PESTANĂ DIN PATRIE, cu un câștig principal de:

Cor. 400.000.—

Spre a putea înlesni cumpărarea acestor fel de lozuri fiecărui, le vîndem de prezent pe lângă

34 rate lunare à 5.— coroane

Deja după primirea primei rate i să estradă cumpărătorului Lista legală de rate, în care se induce Seria și Numărul lozului, care i-s'a vîndut și pe a cărei bază va putea participa la toate tragerile viitoare, iar eventualul câștig este în întregime al lui. — După plățirea totală ale ratelor trimitem cumpărătorului obligațiunea originală.

ADMONIȚIUNE!!!

Câștigul cel mai mic este mai mare ca prețul lozului, care se urcă până la cca. 125.— coroane. — În caz, că lozul se va sorta cu câștigul cel mai mic, va primi proprietarul respectiv afară de suma câștigată și un coupon în valoarea de cca. 55.— coroane, cu care apoi va putea participa toate tragerile viitoare la câștigurile principale.

Astfel pierderea banilor este cu totul eschisă.

TRAGERILE ANUALE!!!

în 5 Februarie

„ 5 Iunie și în fine

„ 5 Octombrie.

CÂȘTIGURILE:

Cor. 400.000.—

și o mulțime de câștiguri mai mici în suma de cca. Cor. 1.210.000.—

Tragera ultimă va fi în anul 1979 Octombrie 5.

Nu vă resgândiți mult, ci ne trimiteți rata primă
spre a vă putea estrada Lista de rate la timp și spre putea participa și la tragera proxima. — Toate comanda sunt a se adresa către institutul

Ustredna banca ucastinny spoloc

Budapesta, VI., Váci-körút 31.

744 2-2

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vînat, sport și voiaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky, (vârșobi) permanent în deposit. 62 47—

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 77—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Contra molipsirei

noi trebuie în orice caz să ne ferim, cu atât mai mult, cu cât în lunile de vară se ivesc diferitele boale molipsitoare ca d. e. pojar, bubat, bubulițe, holeră și tifus. Deaceia

Intrebuințăm

preținderea unde se ivesc asemenea boale un mijloc bun de desinfectat (curățit) care trebuie să fie în orice casă la caz de lipsă. Cel mai minunat mijloc de desinfectare este

Lysoformul

fără miros, neotrăvitor și ieftin, care se poate căpăta la toate farmaciile și drogueriile în sticlă originală (sticlă verde) cu 80 fil. Efectul Lysoformului este sigur și repede, deoarece îl întrebuințăm medicii la desinfectarea paturilor bolnavilor, la spălarea rănilor, la umflături, la loșături antiseptice și la irigațiuni.

Săpunul Lysoform

este cel mai fin săpun de toaletă, care conține 1% Lysoform și e antiseptic. El poate fi întrebuințat la pielea cea mai delicată, chiar și la copii mici. El face pielea moale și rumenă și împrăștie un miros aromatic. E destul a încerca și vei întrebuința pentru totdeauna acest minunat săpun care pare a fi scump, dar în comparație cu foloselile ce lo aduce e foarte ieftin și durabil, 1 bucată costă 1 cor.

Pfefferminz Lysoform

este o apă tare antiseptică care înlătură momentan mirosul de gură, păstrează și întărește dinții. Se poate întrebuința și ca gargară la prescrieri medicale, la: răgușală, tuse și catar (troacnă). Într'un pahar de apă e destul numai câteva picături. O sticlă originală costă 1 cor. 60 fil. și se află de vânzare în fiecare farmacie. La cerere trimitem o broșură interesantă cu titlul „Ce este Hygiena“ de Dr. Keleti & Murány în Ujpest. 727 3-6

Renum universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena“, 14 cor, nur american d. u. ble, anker-remontor ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregii produceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 90 bani acest cias, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 60 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cînte un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 3-8

S. Kohane, export de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stofe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

7.8 3-

500.000 de pași

poate umbla cu așă o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **George Limpede**.

Gratis reparez

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e do lipsă ceva reparare.

69) 15-

George Limpede
Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

Auleo!

Afurisita de tuse mă
ineacă.

La Tuse, răgușală și Introcănare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fil.

Trăiască!

Pastilele lui Egger
mă scapără iute.

În Sibiu se poate căpăta la apotecele:

Guido Fabr'tus, I. C. Molnár, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler,
Karl Pissel, Albert Zink.

În Sebeșul-săsesc la apotecelo Stefan Heitz, I. O. Reichard
și Walter Uetz.

741 2-26

Mare atențiune! Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole,
Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare** dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beoin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit pentru învălit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientioasă.

581 20-

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.